

Державна аудиторська служба України

14.04.2021

№ 000300-20/12

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ
за результатами державного фінансового аудиту діяльності
Фонду розвитку інновацій
за період з 01.12.2018 по 31.12.2020

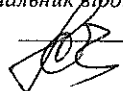
м. Київ
2021 рік

В аудиторському звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Фонду розвитку інновацій (далі – Фонд, об’єкт аудиту) за період з 01 грудня 2018 року по 31 грудня 2020 року.

Аудит проведено відповідно до пункту 4.21 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Державної аудиторської служби України на IV квартал 2020 року та згідно з Програмою аудиту діяльності, затвердженою Заступником Голови Держаудитслужби Юлією Солянiк, один примірник якої надано керівнику Фонду, про що зроблено відповідний запис на примірнику Держаудитслужби.

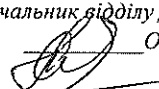
Аудиторський звіт призначений для Міністерства фінансів України, Наглядової ради Фонду, керівника об’єкта аудиту та інших зацікавлених осіб.

Аудиторський звіт підготовлено аудиторською групою фахівців Департаменту контролю у галузі освіти, науки, спорту та інформації Держаудитслужби у складі начальника відділу аудиту у галузі науки та інформації Шаргородської О.І. та головного державного фінансового інспектора Макаренко Д.Ю.

Начальник відділу Держаудитслужби

Ольга Шаргородська

ЗМІСТ

I	Вступ	4
1.1	Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту діяльності Фонду розвитку інновацій	5
II	Результати аудиторських процедур	
2.1	Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Фонду	7
2.2	Результати дослідження чинників, які негативно впливають на діяльність Фонду розвитку інновацій	
	<i>Гіпотеза 1. Відсутність державної стратегії щодо діяльності Фонду, як єдиного державного інструмента з підтримки стартапів в Україні, та неврегульованість законодавства у сфері інновацій дало змогу Фонду самостійно визначати принципи та засади грантової та операційної діяльності</i>	11
	<i>Гіпотеза 2. Прийняття Наглядовою радою управлінського рішення про визначення розміру гранту в іноземній валюті, замість сталого розміру в національній валюті, призвело до додаткового навантаження на бюджет Фонду</i>	27
	<i>Гіпотеза 3. Недостатня організація внутрішнього контролю у Фонді спричинила витрачання стартапами коштів на реалізацію проєктів з окремими порушеннями умов Грантової програми (витрати не на цілі стартапу, зайві витрати тощо) та неналежного виконання деякими працівниками певних завдань та функцій</i>	31
III	Висновки	45
IV	Рекомендації та пропозиції	46
V	Джерела інформації	48

I. Вступ

Ключова роль у забезпеченні умов інноваційного розвитку, формуванні національної інноваційної системи належить державі, яка встановлює стратегічні цілі та забезпечує ресурсну підтримку.

Як стверджують представники інноваційного бізнесу основним катализатором розвитку стартапів в Україні стала економічна криза 2008 року, після якої частина інвесторів звернула увагу на наш технологічний ринок. Так про українські стартапи дізнався світ, адже, наприклад, вже у згаданому році український «Viewdle» визнано найінноваційнішим європейським стартапом, а проект «АРСТ» потрапив у топ-10 кращих світових стартап-компаній, пов'язаних з альтернативною енергетикою та енергозбереженням.

Загалом українська стартап-екосистема почала якісно розвиватися упродовж останніх двох-трьох років, завдяки сприятливим передумовам. У підтвердження зазначеному є дані сервісу «Startup Ranking», за якими у 2016 році Україна маючи 141 стартап посідала 33 місце серед 150 країн світу, а вже у 2020 році розмістилась на 39 місці серед 194 країн та має 297 стартапів світового масштабу.

Водночас основною проблемою, з якою зіштовхуються молоді підприємці в Україні, є проблема фінансування. Адже для втілення будь-якої ідеї, не важливо на скільки вона є геніальною, потрібні фінансові ресурси, залучити які досить складно через високий ризик їх неповернення. В Україні інвестиційні компанії готові фінансувати проекти лише на подальших етапах зростання, коли найбільш ризиковий та складний етап старту вже пройдено; банки не хочуть фінансувати проекти «з нуля», а для венчурних фондів цікавими переважно є проекти в сфері високих технологій.

Ще однією важливою проблемою розвитку стартап-руху в Україні є міграція нового бізнесу за межі країни. Адже молоді підприємці вважають США/європейські країни кращим середовищем для розвитку своєї справи, позаяк там існують різноманітні програми підтримки інноваційних стартапів, тому і запроваджують свої бізнес-ідеї за кордоном.

Як показує світова практика задля стимулювання підприємництва, розвитку інновацій в країні, мінімізації відтоку «мізків» саме держава повинна інвестувати у стартапи шляхом «вливання» коштів на найбільш ризикованих етапах (*коли перевіряється життєздатність ідеї або коли є лише MVP без прибутку*).

Тому задля вирішення вказаних проблем та з метою підтримки стартап-руху в Україні, на засіданні Уряду колишнім Прем'єр-міністром України Володимиром Гройсманом 7 листопада 2018 року було ухвалено рішення про створення Фонду розвитку інновацій.

1.1 Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту діяльності Фонду розвитку

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2018 року № 895-р «Про утворення Фонду розвитку інновацій» [1] за пропозицією Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України, наказом Державного Секретаря Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2018 року № 225 [2] було утворено Фонд розвитку інновацій та затверджено його Статут.

За Статутом[3] Фонд є юридичною особою, заснованою на державній власності, який створений з метою розвитку та стимулювання інноваційної діяльності в Україні для комерціалізації результатів науково-технічних розробок і випуску на ринок нових або вдосконалених технологій, товарів, послуг, організаційно-технічних рішень виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, надання на конкурсних засадах фінансової підтримки суб'єктам господарювання, що створюють інноваційний продукт з метою отримання прибутку шляхом провадження підприємницької діяльності з використанням такого інноваційного продукту, тощо.

Фонд є неприбутковою установою, його діяльність є некомерційною, тобто не полягає в отриманні та розподілі прибутків.

Згідно з випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 11.12.2018 державну реєстрацію Фонду проведено як Інші організаційні-правові форми «Фонд розвитку інновацій» з ідентифікаційним кодом – 42688455, про що зроблено запис від 10.12.2018 за номером 10701020000079983.

ДПІ у Шевченківському районі м. Києва Головного управління ДФС у м. Києві з 11.12.2018 Фонд взято на облік як платника податків та єдиного внеску за № 265518333537 та № 10000001391884 відповідно. За рішенням Головного управління ДФС у м. Києві від 28.12.2018 № 1826554600530 Фонд з 10.12.2018 включено до реєстру неприбуткових установ та організацій з ознакою 0048 – інші юридичні особи, діяльність яких відповідає вимогам, встановленим пунктом 133.4 статті 133 Податкового кодексу України[4].

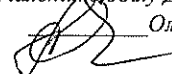
Надалі за розпорядженням Уряду від 26 червня 2019 року № 468-р «Про передачу цілісного майнового комплексу Фонду розвитку інновацій» [5] Фонд зі сфери управління Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України (далі – ГФД Секретаріату Уряду) передано до сфери управління Міністерства фінансів України (акт приймання-передачі від 05.07.2019 [6]).

Як наслідок Фондом було проведено низку змін в установчих та реєстраційних документах.

За даними Відомостей з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, виданих Головним управлінням статистики у м. Києві від 15.06.2020, місцезнаходження об'єкта аудиту за КОАТУУ – 04107, м. Київ, вул. Отто Шмідта, буд. 26, телефон – (044) 4657035, адреса електронної пошти – INFO@USF.COM.UA, види діяльності за КВЕД-2010 – 84.13 Регулювання та сприяння ефективному веденню економічної діяльності; 82.30 Організування конгресів і

Начальник відділу Держаудитслужби

Ольга Шаргородська

торговельних виставок; 63.11 Оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність; 63.99 Надання інших інформаційних послуг, н.в.і.у.; 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування.

Статут Фонду (нова редакція) [7] погоджено рішенням Наглядової ради об'єкта аудиту від 26 червня 2020 року (протокол 19) та затверджено наказом Міністерства фінансів України (далі – Мінфін) від 27 жовтня 2020 року № 639 [8], в особі Міністра фінансів України Сергія Марченка.

Право першого підпису документів має директор Фонду Карташов П.І., а другого – головний бухгалтер Коваль О.О.

Фонд у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, актами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства фінансів України та Статутом.

Завданнями Фонду є:

✓ надання на конкурсних засадах безповоротної фінансової підтримки суб'єктам господарювання приватного сектору економіки, які провадять інноваційну діяльність з метою комерціалізації її результатів, або фінансування на конкурсних засадах інноваційних проєктів, що демонструють високий потенціал комерційного успіху;

✓ залучення фінансування у сферу інновацій від українських недержавних організацій, підприємств та установ, міжнародних та іноземних урядових та неурядових фінансових та нефінансових організацій, приватних осіб;

✓ організація та проведення конкурсних відборів інноваційних проєктів з метою надання фінансової підтримки та/або технічної допомоги для їх реалізації;

✓ популяризація інноваційних розробок суб'єктів господарювання приватного сектору економіки серед українських та закордонних потенційних споживачів та покупців інноваційного продукту;

✓ супроводження інноваційних проєктів та здійснення моніторингу їх ефективної реалізації та цільового використання наданих коштів тощо.

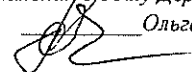
Відповідно до пункту 6.2. Статуту [7] органом управління об'єкту аудиту є Наглядова рада Фонду (7 осіб).

Задля забезпечення діяльності Фонду наприкінці грудня 2018 року було сформовано статутний капітал об'єкта аудиту за рахунок внеску його засновника у розмірі 345 117,0 тис. грн у межах бюджетної програми за КПКВК 0411160 «Забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій» (далі – КПКВК 041116) [9] та поповнено Мінфіном, як єдиним його учасником, у 2019 році у межах виконання бюджетної програми за КПКВК 3501500 «Забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій» (далі – КПКВК 3501500) [10] на суму 44 612,6 тис. гривень.

(Детальна інформація щодо формування статутного капіталу та діяльності Наглядової ради наведена далі за текстом).

 Довідково: Схожі Фонди працюють в країнах Європи із значними бюджетами, наприклад, в Австрії – це National Center for Research and Development (Національний центр досліджень та розробки) з бюджетом у 562 млн євро, у Швеції – National Innovation Agency (Національне інноваційне агентство) має бюджет 283 млн євро.

Начальник відділу Держаудитслужби
Ольга Шаргородська

Фонд поки є єдиним інструментом державної підтримки стартапів в Україні та відповідно до грантової програми на конкурсних засадах фінансує стартапи на початкових стадіях їх розвитку. Тобто проекти на стадіях pre-seed (фаза розвитку стартапу, при якій відсутня рання версія продукту, а діяльність стартапу спрямована на його розробку з метою виведення на споживчий ринок) отримують грант на суму до \$25 тис. дол. США, а на стадіях seed (фаза розвитку стартапу, що має ранню версію продукту та готовий до виходу на споживчий ринок і спрямований на розвиток бізнес-процесів) – на суму до \$50 тис. дол. США.

Однак, незважаючи на значний обсяг статутного капіталу, призначеного для надання фінансової підтримки стартапам, Фонд ймовірно зволікав з виконанням основного статутного завдання. Адже фінансування перших переможців конкурсу об'єктом аудиту було розпочато лише через рік, тобто на початку 2020 року.

Поряд з цим, з дати запуску й дотепер Фонд не реалізував виконання іншого статутного завдання в частині залучення коштів від українських недержавних організацій, підприємств, установ, міжнародних та іноземних урядових і неурядових фінансових та нефінансових організацій, приватних осіб, на здійснення своєї діяльності.

Хоча під час брифінгу щодо запуску Фонду колишня Міністерка фінансів України Оксана Маркарова наголошувала на пріоритетності знаходження спільного фінансування, тобто про наміри Уряду та Фонду долучати до бюджету останнього гроші донорів та інвесторів.

Водночас варто зазначити, що в Україні вже багато років поспіль інноваційний розвиток задекларовано як пріоритет, але досі відсутнє визначення поняття «стартап» у нормативно-законодавчому полі.

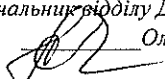
Упродовж першого року роботи для участі у грантовій програмі Фонд отримав від стартапів понад 2,0 тис. заявок. Провів 19 Pitch day (конкурсних днів), де визнав переможцем 81 стартап, з яких 62 профінансував на суму 44 162,8 тис. гривень.

З огляду на викладені факти та те, що заходи державного фінансового контролю у Фонді не здійснювалися, постала потреба у проведенні державного фінансового аудиту його діяльності, як це передбачено пунктом 9 Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 року № 252 [11].

II. Результати аудиторських процедур

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Фонду.

Зважаючи на те, що Фонд є неприбутковою установою, його діяльність є некомерційною (тобто не полягає в отриманні та розподілі прибутків) та провадження операційної діяльності фактично розпочато наприкінці 2019 року, проводити аналіз його фінансово-господарської діяльності на підставі єдиної Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного

Начальник відділу Держаудитслужби

Ольга Шаргородська

сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14 лютого 2006 року № 170 [12], є недоцільним.

Тому під час аудиту було проведено аналіз виконання показників бюджету поточних доходів та витрат і порівняльний аналіз показників фінансово-господарської діяльності Фонду, відображених у його фінансовій звітності за 2019-2020 роки.

Як встановлено аудиторським дослідженням Фонд здійснював витрати на своє утримання та провадження статутної діяльності виключно за рахунок коштів статутного капіталу в межах затверджених протоколами Наглядової ради бюджетів поточних доходів та витрат (далі – бюджет) на 2019-2020 роки, до яких упродовж вказаних періодів неодноразово вносилися зміни в частині збільшення/зменшення як дохідної так і витратної його частин, зважаючи на фактичне їх виконання.

Так, бюджет Фонду на 2019 рік [13] затверджено рішенням Наглядової ради (протокол від 23.07.2019 № 1) із загальним обсягом доходів на суму 6 000,0 тис. грн та витрат – на 1 752,6 тис. грн, до якого вже на кінець року було внесено зміни в частині збільшення доходів учетверо до 24 579,0 тис. грн, та витрат – до 45 362,7 тис. грн із зазначенням внеску Мінфіну до статутного капіталу Фонду в розмірі 44 612,6 тис. грн та нерозподілених коштів Фонду (статутний капітал) – на 368 945,5 тис. грн (протокол від 27.11.2019 № 4 [14]).

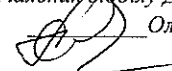
Бюджет Фонду на 2020 рік [15] затверджено згаданим протоколом Наглядової ради із загальним обсягом доходів 27 000,0 тис. грн та витрат загалом на суму 260 771,0 тис. грн, внеском Мінфіну до статутного капіталу – 50 000 тис. грн та нерозподілених коштів у обсязі 226 229,0 тис. грн. Останні зміни до цього бюджету були внесені наприкінці року в частині збільшення доходів до 31 614,6 тис. грн, зменшення витрат Фонду утричі до 89 443,4 тис. грн та, відповідно, збільшення суми нерозподілених коштів до 352 109,6 тис. грн (протокол від 27.12.2020 № 27 [16]).

Аналіз виконання/причини невиконання основних показників бюджетів доходів та витрат за досліджуваний період наведено далі за текстом. Інформація про отримані Фондом доходи та здійснені витрати наведена у Таблиці 1 [17].

Таблиця 1, тис. грн

Назва статті	2018 рік	2019 рік	2020 рік
ДОХОДИ, у т.ч.:	345 117,0	69 182,1	31 614,6
Доходи отримані з державного бюджету	345 117,0	44 612,6	
Інші доходи (нараховані відсотки на залишок коштів в банківських установах)		24 569,5	31 614,6
ВИТРАТИ, у т.ч.:		4 360,6	66 231,3
Витрати, пов'язані із основною діяльністю (фінансова підтримка інноваційних проектів)			44 177,2
Витрати на утримання персоналу (оплата праці та ЄСВ)		3 528,5	18 413,4
Витрати, пов'язані з орендою та утриманням офісу		492,4	2 142,4
Орендна плата та компенсація комунальних витрат		75,0	504,2
Оплата послуг (зв'язку, друку, перекладу, організації заходів.)		51,3	1 241,6
Закупівля предметів, матеріалів		366,2	396,6
Інші адміністративні витрати, у т.ч.		339,7	1 498,3

Начальник відділу Держаудитслужби
Ольга Шаргородська

Витрати на супроводження, модернізацію сайту та порталу фонду. програмне забезпечення		326,6	490,8
Витрати на послуги страхування відповідальності членів Наглядової ради			172,7
Витрати на відрядження		13,1	343,9
Інші витрати			490,9

За результатами аналізу показників фінансової звітності за 2019-2020 роки [18] встановлено наступне.

Упродовж досліджуваного періоду спостерігалось зменшення загальної *вартості активів* Фонду, де левову частку (99%) складають грошові кошти та їх еквіваленти. Адже станом на 31.12.2020 у порівнянні з початком року вони скоротилися майже на 10 % – з 413 642,0 тис. грн до 378 730,0 тис. гривень.

На зміну вартості оборотних активів загалом вплинуло зменшення залишку грошових коштів на рахунку (на 34 616,0 тис. грн) та дебіторської заборгованості (на 1 400,0 тис. грн).

Станом на 31.12.2020 рахуються *поточні забезпечення* Фонду на суму 16 344,0 тис. грн, що складаються з суми забезпечення інших витрат і платежів – на 15 710,3 тис. грн (*зобов'язання на фінансування за укладеними договорами зі стартапами, термін оплати яких не настав, зважаючи на виплату гранту частинами*) та резерв оплати відпускних з ЄСВ на суму 634,0 тис. гривень.

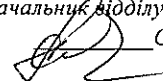
Розмір *власного капіталу* станом на 31.12.2020, порівняно з початком року, зменшився на 51 558,0 тис. грн та становив 362 084,0 тис. грн. При цьому, його складовими є зареєстрований і оплачений капітал на суму 389 730,0 тис. грн, додатковий капітал – на 184,0 тис. грн (*сформований у 2019 році за рахунок безоплатно отриманих виключних майнових прав на вебсайт та вебпортал USF і зменшений на суму річної амортизації*) та непокритий збиток розміром 27 830,0 тис. грн, який і вплинув на його величину.

Згідно з даними бухгалтерського обліку та фінансової звітності Фонд за досліджуваний період отримав пасивних доходів у вигляді процентів, нарахованих на залишки коштів, розміщених у банківських установах, загалом на суму 56 184,1 тис. гривень.

А саме, Фондом кошти на суму 340 000,0 тис. грн спочатку було перераховано на поточний рахунок № 26001056250583, відкритий в АТ КБ «Приватбанк» на підставі укладеної між сторонами анкети-заяви про приєднання до умов і правил надання банківських послуг від 28.12.2018 [19], а потім їх спрямовано на інший поточний рахунок № 26009056248412 (де обліковуються кошти на вимогу суб'єктів господарювання), відкритий в цій банківській установі за укладеним між ними договором приєднання про розміщення грошових коштів на поточному депозиті від 01.03.2019 № 861196 [20], з процентною ставкою щодо їх використання останнім – 9 % річних. Термін дії договору до 01.06.2019. Водночас до договору було укладено низку додаткових угод (№ 1-5) [20] в частині зміни термінів дії договору (до 03.06.2020) та зменшення процентної ставки до 6 % річних.

Крім того, на вказаний рахунок у грудні 2019 року Фондом було спрямовано 44 600,0 тис. грн, попередньо отриманих ним на казначейський рахунок задля поповнення статутного капіталу.

Начальник відділу Держаудитслужби
Ольга Шаргородська

Поряд з цим, Фондом було відкрито поточний рахунок в ПАТ АК «УКРГАЗБАНК» на підставі укладеної між сторонами заяви про приєднання до Договору комплексного банківського обслуговування суб'єктів господарювання від 04.06.2019 № 2019/КД/000-0075/VIP [21] та низку клопотань про внесення змін до нього в частині зміни розміру відсотків, нарахованих на щомісячні залишки коштів на цьому рахунку (від 9,0 % річних до 5 % на кінець року). На вказаний рахунок 19.06.2019 Фондом було спрямовано кошти на суму 345 000,0 тис. грн, попередньо розміщених на рахунок в АТ КБ «Приватбанк».

Отже, у 2019 році Фонд отримав пасивних доходів на суму 24 569,5 тис. грн, з них від розміщення коштів у АБ «Укргазбанк» – на 15 319,8 тис. грн та АТ КБ «Приватбанк» – на 9 249,7 тис. грн та у 2020 році – на 31 614,6 тис. грн, (з них в АБ «Укргазбанк» – на 30 009,8 тис. грн та АТ КБ «Приватбанк» – на 1 604,8 тис. грн).

Зважаючи на те, що Фонд фактично розпочав свою операційну діяльність лише наприкінці 2019 року, тому, відповідно, у 2020 році значно зросли витрати на здійснення основної статутної діяльності та на його утримання – з 3 970,0 тис. грн до 81 773,0 тис. гривень.

У структурі операційних витрат питома вага видатків на оплату праці з нарахуваннями у 2020 році складає 23 % та загалом вони становлять 19 047,0 тис. грн проти 3 528,0 тис. грн попереднього періоду.

Левову частку витрат (або 76%) складають *інші операційні витрати*, які з 386 тис. грн у 2019 році зросли у 2020 році до 62 345,0 тис. грн, що складаються здебільшого з витрат на надання грантового фінансування за укладеними зі стартапами договорами на суму 59 873,1 тис. грн (які здійснені частково на суму 44 162,8 тис. грн та 15 711,3 тис. грн - зобов'язання на фінансування за укладеними договорами зі стартапами, термін оплати яких не настав, зважаючи на виплату гранту частинами), та інших витрат – на 2 471,9 тис. грн (на організацію заходів, страхування відповідальності членів Наглядової ради, відрядження, оренди приміщення тощо).

Зокрема, у складі інших витрат витрати на оренду приміщень у 2020 році становили 504,2 тис. грн, позаяк Фонд розміщується в орендованих приміщеннях у ТОВ «ЮНІТ МЕНЕДЖМЕНТ КОМПАНІ» загальною площею 83,6 кв. м, відповідно до укладених між ними договорів суборенди нерухомого майна від 28.08.2019 № В8-103 [22] (з додатковими угодами) та від 30.04.2020 № В-10-514 [22] з щомісячним розміром орендної плати – 40,0 тис. грн (або 478,5 грн за 1 кв. м).

 Довідково. Вартість придбання комерційного нерухомого майна площею 100 кв. м у м. Києві в Шевченківському районі, неподалік від теперішнього місця розташування Фонду, коливається від 3 360 тис. грн до 4500 тис. гривень.¹

Організація бухгалтерського обліку та облікової політики Фонду здійснювалась на підставі Положення про облікову політику, затвердженого

¹ <https://bn.ua/prodaj-4-komertsiy-na-kiviv-shevchenkivskiy-shevchenkivskiy-r-n-tsentr-bogdana-gavrilishina-vasilevskoyi-vandi-vul-279291/>; <https://bn.ua/prodaja-6-kommercheskaya-kiev-shevchenkivskiy-lukyanovka-beloruskaya-ul-287383/>; <https://bn.ua/prodaja-4-kommercheskaya-kiev-podolskiy-podol-tsentr-konstantinovskaya-ul-313107/>

наказом директора об'єкта аудиту від 18.09.2019 № 8 (зі змінами, внесеними наказом від 09.07.2020 № 61 [23]). Для ведення бухгалтерського Фонд застосовує журнально-ордерну систему обліку з використанням програмного комплексу «IsPRO».

За період, що підлягав аудиту, Фонд складав та подавав фінансову звітність за формами, визначеними НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженим наказом Мініну від 07.02.2013 № 73 [24].

Необоротні активи та товарно-матеріальні цінності Фонду закріплені за однією матеріально-відповідальною особою – керівником проектів та програм Фонду Шапатаєвим І.К., з яким укладено договір про повну матеріальну відповідальність від 18.09.2019 [25]. За наказом директора Фонду від 31.09.2020 № 73 [26] інвентаризаційною комісією проведено річну інвентаризацію основних засобів та товарно-матеріальних цінностей за 2020 рік, якою нестач та лишків не встановлено.

За результатами фінансово-господарської діяльності Фонд у 2019 році отримав прибуток на суму 23 706,0 тис. грн, а за 2020 рік мав збиток – на 51 536,0 тис. грн. Залишок коштів на банківських рахунках Фонду станом на 31.12.2020 загалом становив 375 321,8 тис. гривень.

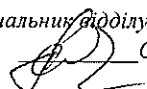
Отже, аналізом показників за витратами встановлені відхилення від запланованих, що потребують детального дослідження.

2.2 Результати дослідження чинників, які негативно впливають на діяльність Фонду розвитку інновацій

Гіпотеза 1. Відсутність державної стратегії щодо діяльності Фонду, як єдиного державного інструмента з підтримки стартапів в Україні, та нерегульованість законодавства у сфері інновацій дало змогу Фонду самостійно визначати принципи та засади грантової та операційної діяльності.

ГФД Секретаріату Уряду на дату створення Фонду (05.12.2018) для забезпечення виконання статутних завдань спочатку затвердив об'єкту аудиту статутний капітал у розмірі 45 117,0 тис. грн, однак згодом прийняв рішення про його збільшення майже увосьмеро до 345 117,0 тис. грн та сформував його у межах виконання бюджетної програми за КПКВК 0411160 [9], перерахувавши об'єкту аудиту вказані кошти на інший небюджетний рахунок № 37120011101506, відкритий в Головному управлінні Державної казначейської служби України у м. Києві.

Водночас засновник у Статуті (перша редакція) не визначив об'єкту аудиту його організаційно-правову форму та правовий статус, як це передбачає стаття 57 Господарського кодексу України [27]. Тому державну реєстрацію Фонду проведено з організаційно-правовою формою – «Інші організаційно-правові форми», яка відповідно до Державного класифікатора України «Класифікація організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004», затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28 травня 2004 року № 97 [28],

Начальниця відділу Держаудитслужби

Ольга Шаргородська

застосовується як виняток, тільки у разі неможливості віднесення суб'єкта до будь-якої з визначених у класифікації організаційних форм.

 Довідково. Відповідно до статті 57 Господарського кодексу України статут суб'єкта господарювання повинен містити відомості про його найменування, мету і предмет діяльності, розмір і порядок утворення статутного капіталу та інших фондів, а також інші відомості, пов'язані з особливостями організаційної форми суб'єкта господарювання, передбачені законодавством тощо. Статут може містити й інші відомості, що не суперечать законодавству.

Як вже згадувалось за текстом, згідно зі Статутом [7] Фонд є неприбутковою установою, його діяльність є некомерційною, тобто не полягає в отриманні та розподілі прибутків.

При цьому, слід відмітити, що відповідно до пункту 7 статті 131 Господарського кодексу України [27] особливості статусу інших юридичних осіб, що здійснюють неприбуткову господарську діяльність, визначаються відповідними законами, якими регулюється порядок діяльності цих суб'єктів.

Разом з цим, згідно з пунктом 4 Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2016 року № 440 [29], вказана ознака неприбутковості присвоюється іншим юридичним особам, діяльність яких відповідає вимогам, встановленим пунктом 133.4 статті 133 Податкового кодексу України [4], утвореним та зареєстрованим в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації.

Однак наразі відсутній будь-який нормативно-правовий акт, який би закріплював правові та організаційні основи функціонування Фонду.

Нині є лише постанова Уряду від 12 грудня 2018 року № 1110 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті Міністерству фінансів для забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій» [30], яка визначає порядок формування статутного капіталу Фонду та використання бюджетних коштів, проте не врегулює його діяльність, у тому числі і щодо розміру витрат на його утримання (наприклад, у відсотковому значенні).

 Довідково: В Україні діють ще дві схожі неприбуткові державні установи, що є юридичними особами публічного права, які надають гранти, але їх діяльність регламентована відповідними законами, а саме: Український культурний фонд – державна установа, створена у 2017 році на підставі Закону України «Про Український культурний фонд» від 23.03.2017 № 1976-VIII з метою сприяння розвитку національної культури та мистецтва в державі, забезпечення сприятливих умов для розвитку інтелектуального та духовного потенціалу особистості і суспільства тощо. Фонд енергоефективності – єдина в Україні державна установа, створена Урядом України відповідно до Закону України «Про Фонд енергоефективності» від 08.06.2017 № 2095-VIII з метою підтримки ініціатив щодо енергоефективності, впровадження інструментів стимулювання і підтримки здійснення заходів з підвищення рівня енергетичної ефективності будівель та енергозбереження тощо.

Також відповідно до Статуту [7] Фонду функції з управління його діяльністю було надано Наглядовій раді.

Однак відсутність дій з боку ГФД Секретаріату Уряду в затвердженні складу Наглядової ради, як органу управління об'єкта аудиту, гальмувало запуск роботи Фонду та прийняття будь-яких рішень з питань його діяльності.

Тобто за час перебування Фонду у віданні ГФД Секретаріату Уряду його діяльність упродовж півроку фактично відбувалася «на папері», що свідчить про відволікання коштів від бюджетного процесу на суму 345 117,0 тис. гривень.

Лише після передачі об'єкта аудиту наприкінці червня 2019 року до сфери управління Міністерства фінансів України за його наказом від 11.07.2019 № 295 (зі змінами від 04.02.2020 № 38) [31] було затверджено персональний склад Наглядової ради Фонду (7 осіб) та Положення про Наглядову раду Фонду [32] (далі – Положення), на підставі якого вона діє дотепер, та яке визначає її правовий статус, повноваження, порядок формування, права і обов'язки її членів, що фактично дало старт діяльності Фонду.

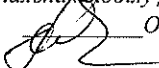
Поряд з цим, Мінфін, при отриманні в управління Фонд, незважаючи на наявність у нього в розпорядженні обігових коштів близько 370 млн грн та відсутності витрат на забезпечення виконання основного статутного завдання, наприкінці 2019 року прийняв рішення про поповнення статутного капіталу Фонду бюджетними коштами на суму 44 612,6 тис. грн, перерахувавши їх на інший небюджетний рахунок об'єкта аудиту № 37120011101506 у Головному управлінні Державної казначейської служби України у м. Києві.

Як встановлено аудитом, упродовж 2019-2020 років відбулися зміни і у складі Наглядової ради Фонду. Зокрема, за наказом Мінфіну від 07.11.2019 № 465 [33] зі складу було виведено заступника Міністра фінансів України Гелетея Ю.І. та водночас введено заступника Міністра фінансів України Джигира Ю.А.

Проте після звільнення Джигира Ю.А. за розпорядженням Уряду від 11.03.2020 № 252-р [34] зміни у складі Наглядової ради в частині виведення його зі складу як заступника Міністра та введення іншого представника Мінфіну не відбулися. Отже до складу Наглядової ради наразі Джигир Ю.А. входить як фахівець з державних фінансів, магістр економіки школи Максвела.

Тобто з квітня 2020 року й дотепер у складі Наглядової ради Фонду відсутній представник Мінфіну, що унеможливорює його повний вплив, як органу управління майном та головного розпорядника бюджетних коштів, які виділяються на поповнення статутного капіталу Фонду, на прийняття рішень з питань діяльності Фонду, при тому, що відповідно до Статуту [7] та Положення [32], до виключної компетенції Наглядової ради належить затвердження стратегічних напрямів роботи Фонду, програми фінансування Фондом інноваційних проектів, внутрішніх нормативних документів щодо правил формування комісії з проведення конкурсного відбору інноваційних проектів, критеріїв відбору, правил та умов проведення конкурсу; питання штатної дисципліни, затвердження бюджету поточних доходів та витрат Фонду, а також правочинів щодо розпорядження майном, коштами іншими активами Фонду, вартість яких дорівнює або перевищує 250 тис. грн, здійснення нагляду за діяльністю директора тощо.

Начальник відділу Держаудитслужби

Ольга Шаргородська

Як наслідок, неврегульованість законодавства з питань діяльності Фонду та надання засновником і єдиним учасником Фонду майже усіх важелів управління об'єктом аудиту Наглядовій раді, дало змогу останній при затвердженні посадових окладів працівникам Фонду враховувати рівень заробітних плат приватного сектору економіки.

Зокрема, згідно з пунктом 5.1 Статуту [7] Фонд самостійно визначає форми, систему та порядок оплати праці працівників відповідно до законодавства України, а згідно з підпунктами 6.6.4, 6.6.5 розділу 6 Статуту [7] та підпунктом 5, 6 пункту 11 Положення про Наглядову раду [32] до виключної компетенції останньої належить затвердження та внесення змін до організаційної структури, чисельності працівників та штатного розпису Фонду.

Тому першочергово рішенням Наглядової ради (протокол від 23.07.2019 № 1) [35] було затверджено штатний розпис Фонду за однією посадою – в.о. директора установи з посадовим окладом 120,0 тис. грн, розмір якого було визначено на підставі даних аналізу Центру економічної стратегії щодо рівня заробітних плат керівників категорії 1 та 2 приватного сектору за 2016-2018 роки.

На підставі зазначеного рішення видано наказ директора Фонду від 24.07.2019 № 7-к [36] про встановлення йому посадового окладу в такому ж розмірі.

Окрім зазначеного, упродовж досліджуваного періоду структура та штатний розпис Фонду змінювались ще тричі, а саме: протоколами Наглядової ради від 23.08.2019 № 2 [37] затверджено штат у кількості 9 шт. од. з місячним фондом оплати праці за посадовими окладами 600,0 тис. грн (далі – другий штатний розпис), від 27.11.2019 № 4 [14] – 11 шт. од. та з 780,0 тис. грн, а вже від 20.08.2020 № 22 [38] – 15 шт. од. та з 1 060,0 тис. грн (далі – діючий штатний розпис).

Наведеними рішеннями Наглядової ради розміри посадових окладів керівника проектів та програм було встановлено на рівні 80,0 тис. грн, для решти працівників (менеджерів, головного бухгалтера та головного юрисконсульта) – 50 тис. грн, а з 27.11.2019 – 60,0 тис. грн, що за арифметичним підрахунком становить на 35-50 % менше за розмір посадового окладу директора.

Однак будь-яких обґрунтувань чи нормативно-правових актів, що слугували підставою для визначення розмірів посадових окладів працівників Фонду, до аудиту не надано.

При цьому, слід зазначити, що відповідно до статті 5 Закону України «Про оплату праці» [41] організація оплати праці здійснюється на підставі законодавчих та інших нормативних актів; генеральної угоди на національному рівні; галузевих (міжгалузевих), територіальних угод; колективних договорів; трудових договорів; грантів.

USF Довідково: за інформацією Фонду: якщо колективний договір на підприємстві, в установі, організації не укладено, власник або уповноважений ним орган зобов'язаний погодити ці питання з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником), що представляє інтереси більшості працівників, а у разі його відсутності - з іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом (частина 2 статті 97 КЗпП України). Так, схеми

Начальниця відділу Держаудитслужби
Ольга Шаргородська

посадових окладів та їх розміри були затверджені Наглядовою радою Фонду до укладення відповідного Колективного договору.

Як встановлено аудитом, організація оплати праці в Фонді здійснювалась на підставі колективних договорів між адміністрацією та трудовим колективом Фонду на 2019-2020 роки, схваленим загальними зборами колективу (протокол від 28.11.2019 № 1) [39] та на 2020 рік, затвердженим Наглядовою радою (протокол від 16.01.2020 № 6) і схваленим загальними зборами трудового колективу (протокол від 20.01.2020 № 2) [40], положення яких не в повній мірі відображають вимоги чинного законодавства.

Адже ці колективні договори не містять окремих положень з питань оплати праці (нормування, встановлення форми, системи, розмірів заробітної плати, схем посадових окладів, міжпосадових співвідношень в оплаті праці), що визначено статтею 15 Закону України «Про оплату праці» [41], статтею 97 Кодексу законів про працю [42] та статтею 7 Закону України «Про колективні договори» [43].

USF Довідково: Згідно зі статтею 1 Закону України «Про колективні договори і угоди» колективний договір укладається відповідно до чинного законодавства та прийнятих сторонами зобов'язань. Відповідно до статті 7 Закону України «Про колективні договори» у колективному договорі встановлюються взаємні зобов'язання сторін щодо регулювання виробничих, трудових, соціально-економічних відносин, зокрема: нормування і оплати праці, встановлення форми, системи, розмірів заробітної плати та інших видів трудових виплат (доплат, надбавок, премій та ін.), міжпосадових співвідношень в оплаті праці тощо.

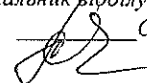
Згідно зі статтею 97 Кодексу законів про працю форми і системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні сітки, ставки, схеми посадових окладів, умови запровадження та розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат встановлюються підприємствами, установами, організаціями самостійно у колективному договорі з дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством, генеральною та галузевими (регіональними) угодами.

Так само, статтею 15 Закону України «Про оплату праці» визначено, що форми і системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні сітки, схеми посадових окладів, умови запровадження та розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат встановлюються підприємствами у колективному договорі з дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством, генеральною, галузевими (міжгалузевими) і територіальними угодами.

До того ж, як передбачено статтею 6 Закону України «Про оплату праці» [41], серед іншого, тарифна сітка (схема посадових окладів) формується на основі тарифної ставки робітника першого розряду та міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень розмірів тарифних ставок (посадових окладів), що колективними договорами не було визначено.

USF Довідково: за інформацією Фонду: відповідно до ч. 4 ст. 96 КЗпП України, яка кореспондується з ч. 4 ст. 6 Закону України "Про оплату праці", тарифна сітка (схема посадових окладів) формується на основі тарифної ставки робітника першого розряду та міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень розмірів тарифних ставок (посадових окладів). Згідно штатного розпису введеного в дію з 01.09.20 встановлено посадові оклади, а саме: «Директор» (код класифікатору професій 1210.1) - посадовий оклад у розмірі 120 000 грн (було встановлено на підставі даних аналізу Центру економічної стратегії щодо рівня заробітних плат керівників категорії 1 та 2 приватного сектору за 2016-2018 роки), «Керівник проектів та програм» (код класифікатору професій 1238) - посадовий оклад у розмірі 80 000 грн, «менеджер» (код

Начальник відділу Держаудитслужби
Ольга Шаргородська

класифікатору професій 1499) – 60 000 грн, «Головний бухгалтер» (код класифікатору професій 1231) – 60 000 грн та «Головний юрисконсульт» (код класифікатору професій 1231) – 60 000 грн. З штатного розпису вбачається, що посадові оклади встановлено з пропорційним збільшенням суми з огляду на посаду та виконувану роботу, виходячи з даних Центру економічної стратегії, так «менеджер» має нижчий розмір посадового окладу, натомість «директор» та «керівник проектів та програм» - передбачають більший посадовий оклад, що збільшується в залежності від посади. У свою чергу хочемо зазначити, що оплати праці працівників у Фонді також врегульована. Тобто, тарифна система оплати праці при розподілі робіт використовується з урахування складності роботи, а працівників в залежності від кваліфікації. У Колективному договорі чітко врегульовано взаємні зобов'язання сторін щодо регулювання виробничих, трудових, соціально-економічних відносин, зокрема нормування і оплати праці, встановлення форми, системи, розмірів заробітної плати та інших видів трудових виплат (доплат, надбавок, премій та ін.), тобто всі істотні умови колективного договору збережено (Розділ «Оплата праці»).

Наразі галузева угода для працівників сфери діяльності Фонду на національному рівні, якою б регулювались галузеві норми, зокрема, щодо: нормування оплати праці, встановлення для підприємств галузі (підгалузі) мінімальних гарантій заробітної плати відповідно до кваліфікації на основі єдиної тарифної сітки по мінімальній межі та мінімальних розмірів доплат і надбавок з урахуванням специфіки, умов праці окремих професійних груп і категорій працівників галузі (підгалузі); встановлення мінімальних соціальних гарантій, компенсацій, тощо відсутня.

Водночас при укладанні колективних договорів Фонд міг би керуватися положеннями Генеральної угоди про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019-2021 роки від 14 травня 2019 року [44], укладеної між всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців, в особі Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні, всеукраїнськими об'єднаннями професійних спілок, в особі Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Кабінетом Міністрів України (сторона органів виконавчої влади), положення якої діють безпосередньо і є обов'язковими для всіх суб'єктів, що перебувають у сфері дії Сторін, згідно з пунктом 2.3 Розділу II якої оплата праці для підприємств галузей, в яких не укладено галузеві угоди або положення укладених угод не регулюють розмір тарифної ставки робітника I розряду, її розмір встановлюється на рівні, що не менше як на 10 відсотків вище встановленого на законодавчому рівні розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Довідково: Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб становив: станом на 01.01.2019 – 1 921,0 грн, на 01.12.2019 – 2 102,0 грн, на 01.07.2020 – 2 197,0 гривень.

Окрім зазначеного, відповідно до Положення про преміювання та інші умови матеріального стимулювання працівників, затвердженого наказом директора Фонду від 29.11.2019 № 28 [45], починаючи з листопада 2019 року та упродовж 2020 року за наказами об'єкта аудиту щомісячно здійснювалось преміювання працівників, зважаючи на їх особистий внесок у загальний результат роботи Фонду. При цьому, щомісячний розмір премії коливався від 10 до 100 % розміру посадового окладу, як це визначено пунктом 2 цього Положення.

На кінець періоду, що підлягає аудиту, фактична чисельність працівників Фонду складає 20 осіб (позаяк окремі з них працюють на неповну ставку).

Начальниця відділу Держаудитслужби
Ольга Шаргородська

Витрати на оплату праці працівників Фонду за 2019 рік становили 3 528,4 тис. грн, у т.ч. на заробітну плату – 2 543,3 тис. грн, премії – 544,6 тис. грн та сплату ЄСВ – 440,5 тис. гривень.

Водночас за 2020 рік такі витрати вже склали 18 413,4 тис. грн, у т.ч. на заробітну плату – 11 840,1 тис. грн, премії – 4 010,5 тис. грн та сплату ЄСВ – 2 562,8 тис. гривень.

З огляду на вказане, відсутність законодавчої норми регулювання оплати праці працівників Фонду та основних критеріїв визначення розмірів посадових окладів дало змогу Наглядовій раді при затвердженні посадових окладів працівникам Фонду враховувати рівень заробітних плат приватного сектору економіки, встановивши їх у розмірах від 50 до 120 тис. гривень.

Виникненню додаткових ризиків діяльності Фонду сприяє нерегульованість законодавства у сфері інновацій.

Адже за Статутом [7] Фонд надає на конкурсних засадах безповоротну фінансову підтримку суб'єктам господарювання приватного сектору економіки, які проводять інноваційну діяльність з метою комерціалізації її результатів, або фінансування на конкурсних засадах інноваційних проектів, що демонструють високий потенціал комерційного успіху; організація та проведення конкурсних відборів інноваційних проектів з метою надання фінансової підтримки та/або технічної допомоги для їх реалізації.

Визначення інноваційної діяльності, інноваційних проектів та й самих інновацій регламентовано Законом України «Про інноваційну діяльність» [46], за яким *інноваційна діяльність* – це діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг; *інноваційний проект* – це комплект документів, що визначає процедуру і комплекс усіх необхідних заходів (у тому числі інвестиційних) щодо створення і реалізації інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції, а *суб'єктами інноваційної діяльності* можуть бути фізичні і (або) юридичні особи України, фізичні і (або) юридичні особи іноземних держав, особи без громадянства, об'єднання цих осіб, які провадять в Україні інноваційну діяльність і (або) залучають майнові та інтелектуальні цінності, вкладають власні чи запозичені кошти в реалізацію в Україні інноваційних проектів.

Поряд з цим, задля забезпечення виконання основного статутного завдання Фонд розробив та протоколами Наглядової ради від 23.08.2019 № 2 затвердив першу редакцію Положення про Грантову програму Фонду [47] (далі – Грантова програма (перша редакція)) та від 27.03.2020 № 14 – Положення про Грантову програму зі змінами [48], що вступили в дію з 11.05.2020 (далі – Грантова програма), які визначають загальні організаційні та процедурні засади проведення конкурсного відбору для надання стартапам безповоротної фінансової підтримки у вигляді грантів, критерії оцінювання та максимальний розмір фінансової підтримки, категорії витрат, що можуть бути профінансовані за рахунок гранту, процес звітування про використання коштів тощо.

USF Довідково: За розпорядженням Уряду від 10.07.2019 № 526–р було схвалено Стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, що передбачає розбудову національної інноваційної екосистеми, одним із елементів якої є стартап. Вказана стратегія, серед іншого, направлена на покращення умов діяльності стартапів, проте не визначає його поняття та характеристик. Міносвіти, як головний виконавець Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, запропонував до громадського обговорення проєкт розпорядження Уряду про затвердження Плану заходів щодо її реалізації, пунктом 2 якого передбачалося зацікавленим органам, серед яких Мінфін, внести зміни у законодавство в частині визначення поняття «стартап», а також сприяння їх створенню та функціонуванню. Проте Плану заходів і дотепер не затверджено.

Як наслідок, відсутність на законодавчому рівні понять «безповортна фінансова підтримка суб'єкта господарювання приватного сектору економіки», яку за Статутом надає Фонд, і «стартап» та єдиного підходу щодо ключових характеристик останнього, дало змогу Фонду у Грантовій програмі на власний розсуд надати визначення поняттю «стартап» та встановити критерії суб'єктів господарювання, які мають право брати у ній участь.

Адже, у першій редакції Грантової програми [47] поняття «стартап» та фази його розвитку було визначено Фондом без чітких вимог до нього, а саме *стартап* – це суб'єкт господарювання, юридична особа або фізична особа-підприємець, діяльність якого спрямована для випуску на ринок нових або вдосконалених технологій, товарів, послуг, організаційно-технічних рішень виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, які зареєстровані відповідно до чинного законодавства України та позначені як такі в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

USF Довідково: За поясненням Фонду: визначення, наведене в Грантовій програмі Фонду розвитку інновацій, визначає поняття стартап, ґрунтуючись на комплексному усередненому підході до розуміння його ознак, які діють у своїй сукупності, який відповідає реаліям розвитку стартап екосистеми України. Взнявши до уваги практику аналогічних фондів (США, Прибалтика, Сербія, Грузія, Ізраїль тощо) та венчурних інвесторів, результати роботи місії Світового банку в Україні, проаналізувавши різноманітні підходи до розуміння стартапу, в основу визначення Стартапу для цілей Грантової програми Фонду ми заклали спрямованість на випуск на ринок нових або вдосконалених технологій, товарів, організаційно-технічних рішень виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, тобто наявність інноваційної складової (Грантова програма у редакції 2019 року). Для цілей Грантової програми також важливою є реєстрація стартапу на території України, оскільки статутні цілі Фонду передбачають підтримку саме українських стартапів

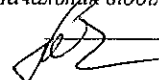
Слід зазначити, що наразі відсутній єдиний погляд на визначення поняття «стартап» і у вітчизняних та зарубіжних авторів (Таблиця 2) [49].

Таблиця 2

Визначення поняття «стартап»

Автор	Сутність/визначення поняття
А. Євсейчев	Це процес реалізації ідеї в найкоротші терміни за обмежених ресурсів та з вираженими ознаками новизни
С. Бланк, Б. Дорф	Це тимчасова структура, що займається пошуком масштабованої, відновлюваної та високоприбуткової бізнес-моделі

Начальник відділу Держаудитслужби
Ольга Шаргородська

Ю. В. Терешко, Т. М. Гардаскіна, Л. Д. Богатирьова	<i>Це нова організація (проект) з обмеженими наявними матеріальними ресурсами та значним потенціалом інтелектуальних ресурсів, яка буде бізнес на основі інноваційної ідеї або інноваційних технологій і перебуває у фазі виходу на ринок</i>
Е. Рис	<i>Будь-яка новостворена організація, яка спеціалізується на розробленні нового продукту або послуги в умовах надзвичайної невизначеності</i>
Д. Пономарьов	<i>Організаційна форма інноваційної діяльності. Це компанія з короткою історією операційної діяльності, що перебуває на стадії розвитку або дослідження перспективних ринків</i>
А. І. Каширін, А. С. Семенов	<i>Це новостворена компанія в початковий період свого розвитку, що має на меті втілення перспективної ідеї та отримання високого прибутку</i>
П. Грехем	<i>Це компанія, що розрахована на швидке зростання</i>
Л. Рейнер	<i>Це компанія, що зазвичай займається дизайном та впровадженням інноваційних процесів розвитку, валідизацією та дослідженням міжгалузевих ринків</i>

Отже, переважна більшість авторів характеризують «стартап» як новостворену компанію, проте у Грантовій програмі Фонду (перша редакція) [47] така їх ознака відсутня.

Як наслідок, таке узагальнене визначення терміну «стартап» без чітких вимог до нього дало змогу прийняти участь в Грантовій програмі [47] (до травня 2020 року) та отримати фінансування не лише новоствореним суб'єктам господарювання, а й таким, що попередньо залучили значні обсяги інвестицій, про що свідчать інформації з Інтернет-джерел².

Так, одним з переможців 5 Pitch day (стадія seed) став ТОВ «СОЛАРГЕПС» з проектом SolarGaps («розумні» жалюзі, що генерують чисту енергію завдяки фотоелектричним модулям), який був заснований ще в грудні 2016 року, а вже у 2017 році залучив до проекту 150,0 тис. дол. США та 100,0 тис. євро, а у 2019 році отримав ще 1000,0 тис. євро. При цьому, за умовами Грантової програми від Фонду він отримав 1072,3 тис. гривень.

Аналогічно переможцями 6 Pitch day були ФОП Апостол Р.Я. (стадія seed) з проектом Mate academy (онлайн університет ІТ професій) та ТОВ «Біосенс Україна» (стадія pre-seed) з проектом BIOsens (портативний, швидкий, точний прилад для виявлення мікотоксинів BIOsens Mусо), які розпочали свою діяльність у 2015-2016 роках та до участі в Грантовій програмі залучили 580,0 тис. дол. США та 100 тис. дол. США відповідно. Однак, за результатами конкурсного дня вказані стартапи отримали від Фонду 1 789,5 тис. гривень.

ТОВ «КРЕЙ ТЕКНОЛОДЖІС Україна» з проектом Kraу Technologies, що є переможцем 10 Pitch day (перші в світі автоматичні дрони для внесення засобів захисту рослин і підживлення у польові культури), було створено ще у вересні 2017 року. Єдиним засновником товариства є американська компанія «КРЕЙ ТЕКНОЛОДЖІЗ ІНК», яка сформувала його статутний капітал у розмірі 10,5 млн. грн. Поряд з цим, вказаний стартап додатково залучив ще

² Інформацію взято на сайтах: <https://ain.ua/2019/04/10/solargaps-1-mln-evro-horizon-2020/>, <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2710627-alternativna-osvita-mate-academy-zalucila-ponad-500-tisac-investicij.html> (<https://ain.ua/2019/12/13/biosens-poluchil-100-000/>), (<https://www.rc-hobby.com.ua/infocenter/novosti-i-sobytiya/ukrainiv-agrodrone-kraу-technologies-i-odin-v-pole-voin/>).

350 тис. дол. США. Аналогічно ТОВ «Ревізіон» з проектом Revizion (унікальна систему для збору та аналізу побажань, скарг клієнтів), що був переможцем 10 Pitch day (стадія seed), ще у 2017 році сформував свій статутний капітал за рахунок інвестицій на суму понад 2,2 млн гривень.

При цьому, Фонд надав вказаним стартапам фінансування на суму 2 214,2 тис. гривень.

Отже, поряд з новоствореними (молодими) стартапами отримали гранти загалом на суму 5076,0 тис. грн і ті, які впродовж своєї діяльності залучили значні обсяги інвестиції та функціонували на ринку вже декілька років поспіль, що ставить під сумнів доцільність надання фінансової підтримки з боку Фонду.

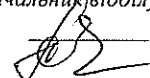
USF Довідково: За інформацією об'єкта аудиту: Фонд здійснював свою діяльність на підставі Положення про грантову програму Фонду, вимогам якої відповідають зазначені стартапи. Окрім цього, вказані стартапи також працюють на міжнародних ринках, де розглядаються та трактуються саме як стартапи, а не МСБ. Варто також зазначити, що жоден із проектів не отримував фінансування рівня вищого, аніж seed.

Для вирішення вказаного питання Фонд змінив умови Грантової програми [47], внісши до неї обмеження для стартапів у вигляді граничних обсягів отриманих ними інвестицій і доходів та ввів на власному веб-сайті новий критерій оцінювання стартапів Конкурсною комісією – «доцільність фінансування».

Так, у травні 2020 року вступили в дію зміни до Грантової програми [48] Фонду, що, серед іншого, визначають умови, яким одночасно повинен відповідати стартап. Зокрема, він не повинен мати інвестиції, та/або грантові кошти, та/або державну допомогу, а також дохід, що сукупно не перевищують 100 тис. дол. США у еквіваленті станом на дату подачі заявки за весь період діяльності.

USF Довідково. За поясненням Фонду: проаналізувавши перші результати діяльності Фонду за перший квартал 2020 року ми виявили значну кількість заявників, які є представниками малого та середнього бізнесу, а не стартапами. Зазначені заявники, як правило, отримували недостатньо балів на етапі експертної оцінки з огляду на критерії оцінювання. Для розвантаження роботи експертів, а також враховуючи становище української стартап екосистеми Фонд встановив додаткові ознаки для розуміння поняття «стартап», які дозволили звзити коло суб'єктів малого та середнього бізнесу. Зазначений ліміт був встановлений за результатами опитування стартапів, експертів та членів конкурсної комісії Фонду, а також з огляду на середній показник, який необхідний стартапам для виходу на міжнародний ринок

Ще одним із ризиків при наданні фінансової підтримки Фондом є суб'єктивне бачення всіх учасників Грантової програми (від стартапу до Наглядової ради) на визначення ранньої версії продукту (MVP – minimal viable product), адже саме від цього залежить віднесення стартапів до відповідної фази розвитку, що впливає на розмір гранту (до 25 тис. дол США на стадії pre-seed та до 50 тис. дол. США на стадії seed).

За умовами Грантової програми MVP (minimal viable product) – це рання версія продукту, яка вже вирішує принаймні одне завдання потенційного клієнта/споживача.

Однак, як встановлено аудиторським дослідженням, вказане поняття не дає чіткого розуміння функціоналу цього продукту, яке давало б змогу задовольнити хоча б одну потребу споживача, що, в окремих випадках ставало приводом дискусій експертів під час оцінювання проєктів на Pitch day та, зрештою, може ставити під сумнів фінансування окремих стартапів за непритаманною їм фазою розвитку.

Наприклад, фізична особа-підприємець Терпель Л.В. з проєктом SKYWORKER (це B2B SaaS рішення в сфері найму IT фахівців для технологічних швидкозростаючих компаній, тобто найм спеціалістів в 3 рази швидше та в 2 рази дешевше за допомогою побудови їх власної онлайн спільноти (ком'юніті) інженерів на платформі Skyworker) подала заявку для участі в грантовій програмі як стартап на етапі pre-seed. Проте, як слідує з презентації цього проєкту (3 Pitch day), стартап уже надавав послуги, позаяк мав постійний місячний дохід у розмірі 1,08 тис. дол. США та 25 клієнтів, що може свідчити про наявність у нього MVP. Про зазначене зауважили чотири із шести членів Конкурсної комісії та порахували за доцільне віднести його до стадії seed, де вищі вимоги до стартапів. Однак, незважаючи на вказане, стартап все ж таки став одним з переможців на етапі pre-seed та отримав відповідну суму гранту за цією категорією.

На протипагу зазначеному встановлено, що ФОП Бондаренко Р.Ю. з проєктом Правомен (чат-бот з надання юридичних консультацій) була однією з переможців 1 Pitch day на етапі seed. Як слідує з її презентації стартап має готовий MVP, який був апробований, позаяк чат-бот функціонує на трьох платформах Telegram, Viber та Facebook Messenger. При цьому, доходу від використання чат-боту споживачами стартап не отримував.

Поряд з цим, фізична особа-підприємець Мануйлов А.М. з проєктом «Dew Rocket» (перший портативний девайс, що перетворює звичайну воду на безлімітний санітайзер) як один із переможців 3 Pitch day отримав грантове фінансування на pre-seed етапі. Однак, відповідно до інформації, наведеної у розділі «Продуктова стратегія» персональної сторінки стартапу на офіційному сайті Фонду, розробка Dew Rocket перебуває на стадії альфа-прототипу, що означає портативність та автономність пристрою, підтверджену у лабораторії антибактеріальну ефективність на рівні 99,98%, стабільність роботи протягом 5 місяців та зворотній зв'язок від 42 тестерів, разом з технічним партнером ADUK GmbH. З грудня 2019 стартап розробляє і готує до виробництва поліпшену версію пристрою (MVP), що створюється з урахуванням побажань тестерів.

Тобто, враховуючи наведений опис продукту, вказаний санітайзер навіть на стадії альфа-прототипу вирішує принаймні одну проблему споживача – перетворює воду на антисептик, що є його основним призначенням та, відповідно, може свідчити про наявність у нього MVP, яке притаманне стартапам на seed-етапі.

З огляду на вказане, спостерігаються протиріччя у визнанні наявності MVP у стартапів. Адже одні, задовольняючи потребу споживачів та

отримуючи при цьому дохід, визнавалися як стартапи в категорії pre-seed, а інші, задовольняючи потреби користувачів без отримання доходу, – в категорії seed.

USF **Довідково:** Під час аудиту за дорученням Мінфіну Фонд розглянув проект Закону України «Про розвиток інновацій», який, серед іншого, дає визначення поняттю «стартап» як суб'єкту господарювання – резиденту України (крім створених результаті реорганізації або виділу юридичної особи), у якого строк державної реєстрації не перевищує п'ять років, діяльність спрямована на створення інновацій. З приводу зазначеного Фонд у своєму листі від 12.01.2021 № 02-3, адресованому органу управління майном, зауважив, що таке визначення значно звужує коло суб'єктів через введення такого критерію, водночас обмеження лише строком державної реєстрації не може якісно відмежувати стартапи від інших суб'єктів підприємництва. При цьому також відмітив, що відповідно до світової практики є додаткові критерії для стартапів, як-от кількість працівників, наявність чи відсутність прибутку та розмір доходу.

Має наслідок ризиковості у діяльності Фонду і відсутність достатньої кількості заявок для участі в Грантовій програмі, що надалі може негативно вплинути на забезпечення виконання основного статутного завдання Фонду.

Зокрема, при наявності у об'єкта аудиту статутного капіталу у розмірі 389 729,6 тис. грн витрати на фінансову підтримку інноваційних проектів були затверджені у бюджеті на 2020 рік на суму 240 000,0 тис. грн, які на кінець року було зменшено учетверо до 67 251,0 тис. грн шляхом внесення змін до нього.

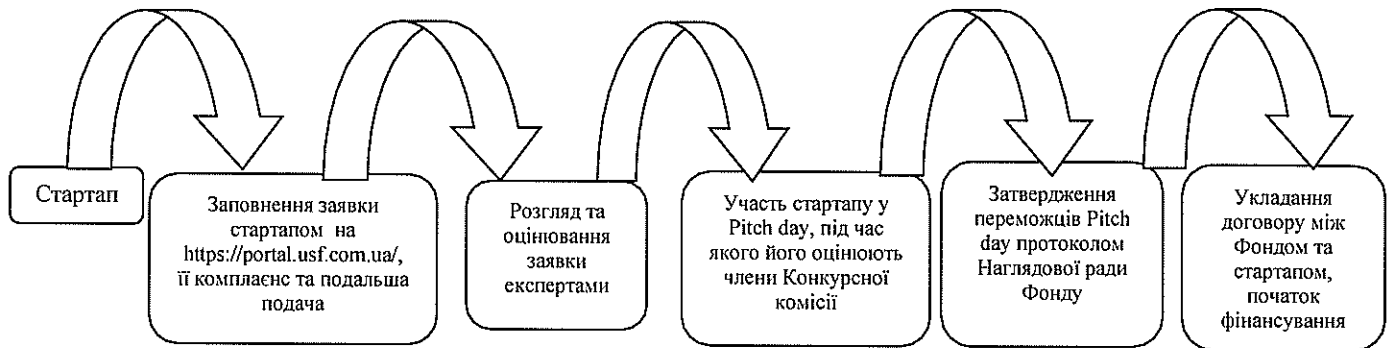
Скорочення вказаних витрат пояснюється прорахунком Фонду при плануванні загальної кількості потенційних грантоотримувачів та розміру гранту, через відсутність формальних та об'єктивних даних для такого розрахунку.

USF **Довідково:** За інформацією Фонду: у 2020 році Фонд щокварталу орієнтовно заклав по 2 млн дол США виходячи з наступного: станом на кінець 2019 року кількість стартапів на ранніх стадіях в Україні налічувала згідно різних джерел від 700 до 2000 стартапів; поява Фонду очікувано мала б зібрати високу кількість заявок у перші місяці, оскільки IT Arena 2019 пройшла в обговореннях очікувань стартапів від Фонду; орієнтовна сума – ангельських інвестицій та FFF стартапи ранніх стадій на рік складає в районі 8–10 млн доларів; динаміка фінансування схожими інституціями у схожих за рівнем країнах показувала фінансування стартапів за перший рік на рівні 80–150 стартапів; єдина проблема – ми не розуміли кількості seed та pre-seed, тому в основу розрахунку брали seed-гранти.

Також на зазначене вплинула тривалість процедурного проходження заявок від дати їх подачі на веб-портал, оцінювання і до затвердження рішення про надання грантового фінансування, що передбачено Грантовою програмою [47]. [48].

USF **Довідково:** Відповідно до пункту 2.2 Грантової програми заявка – це електронна форма, що заповнюється уповноваженою особою стартапу на веб-порталі та підписується електронним цифровим підписом (кваліфікованим електронним підписом) з метою участі у Грантовій програмі, а також документи, які додаються до такої форми. Заявка складається з розділів: анотація, опис команди, моделі стартапу, аналізу конкурентів та ринку, кошторису та плану розвитку стартапу, до якої також додається ще низка документів (графічна презентація проекту, підтвердження прав інтелектуальної власності, документи про отримання інвестицій та/або грантових коштів, державної допомоги тощо). Відповідно до умов Грантової програми стартап може обрати кілька сфер діяльності, але не більше трьох.

Адже для подачі заявки стартап повинен зареєструватися на веб-порталі Фонду, прийняти умови Грантової програми [47],[48], внутрішніх політик та правил Фонду (процедура проходження заявки наведена на рисунку 1).

Рисунок 1. Процедура проходження заявки

Як показано на рисунку 1 Фонд фактично проводить комплаєнс отриманих на веб-порталі заявок стартапів за різними категоріями (штучний інтелект (AI), доповнена реальність (AR/VR), великі дані (BigData), блокчейн, кібербезпека та інше) вимогам Грантової програми [47],[48], а самі проекти спочатку оцінюють експерти шляхом виставлення балів, надалі – Комісія з проведення конкурсного відбору інноваційних проектів (що є колегіальним дорадчим органом, створеним Наглядовою радою Фонду) за результатами проведеного Pitch day, а остаточне рішення про їх фінансування приймає Наглядова рада з урахуванням рекомендацій згаданої комісії більшістю голосів від її загального складу.

USF Довідково: Згідно з пунктом 5.6 Грантової програми експерти оцінюють заявку у розрізі наступних категорій: для pre-seed етапу: команда; ідея; ринок; обґрунтованість витрат Кошторису; стратегія розвитку Стартапу, а для seed етапу – все перелічене, а замість ідеї оцінюється продукт. Кожна категорія оцінюється за шкалою від 0 до 5 балів, де 0 – відсутній рівень, 1 – низький рівень, 2 – нижче середнього, 3 – середній, 4 – вище середнього, 5 – високий. Кожній категорії присвоюються вагові коефіцієнти за її важливістю (команда – 23%, ринок – 21%, продукт (для seed)/ідея (для pre-seed) – 20%, обґрунтованість витрат – 18%, стратегія розвитку – 18%). Загальна оцінка Заявки розраховується як середнє арифметичне значення оцінок, виставлених двома Експертами. Максимальна оцінка Заявки (з урахуванням ваги категорій) – 20.00 балів. Заявка відхиляється, якщо загальна середня оцінка Заявки менша 12.00 балів; загальна середня оцінка за категорією “Продукт” менша 10.00 балів для Стартапів на seed етапі

Водночас, як з’ясовано аудитом експерти, список яких затверджено відповідними рішеннями Наглядової ради, здійснюють зазначену діяльність на громадських засадах, тому у Фонду відсутні важелі впливу на швидкість оцінювання ними заявок, що також було однією із причин тривалого їх розгляду – від трьох і більше місяців.

Задля вирішення вказаного питання на засіданні Наглядової ради (протокол від 27.03.2020 № 14 [50]) було затверджено критерії щодо припинення повноважень експерта у разі зволікання у оцінюванні заявки. Як приклад, повноваження експерта припиняються у разі відмови від оцінювання заявки 3 і більше разів, неприйняття заявки на оцінку – 10 разів загалом, або 3 рази поспіль, неповідомлення про конфлікт інтересів – 2 випадки, перебування у статусі «Недоступний» тощо.

Аудитом встановлено, що за період з 02.12.2019 по 31.12.2020 стартапами було подано 2264 заявки на отримання грантів, з яких 804 відповідали умовам Грантової програми, решта 1460 – заповнені з недотримання її вимог, окремі з яких залишилися без розгляду, інші – відправлені на доопрацювання, тобто отримали право на «друге життя».

При цьому, заявки стартапи подавали не рівномірно. Адже у грудні 2019 – квітні 2020 років кількість поданих останніми відповідних заявок щомісячно сягала від 96 до 178 шт., а вже починаючи з травня і до кінця року – в середньому 28 заявок на місяць, або учетверо менше. Подача заявок в динаміці зображена на рисунку 2.

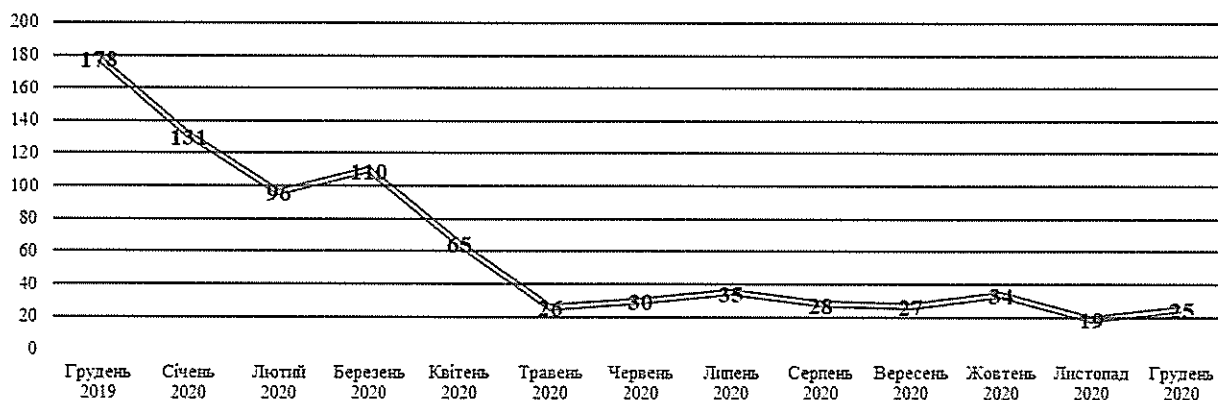

Рисунок 2. Кількість поданих заявок за період з 02.12.2019 по 31.12.2020

Довідково: за інформацією Фонду: кількість заявок не просто зменшилась, а стабілізувалась. Великий наплив заявок у перші місяці був пов'язаний із запуском Фонду та поданням заявок усіма існуючими стартапами на ринку.

Загалом упродовж 2020 року на 19-ти Pitch day сумарно виступили 202 стартапи, з яких до фінансування Наглядовою радою було ухвалено 81 проект (або близько 10% від загальної кількості розглянутих заявок), з них 39 на етапі pre-seed та 42 на етапі seed.

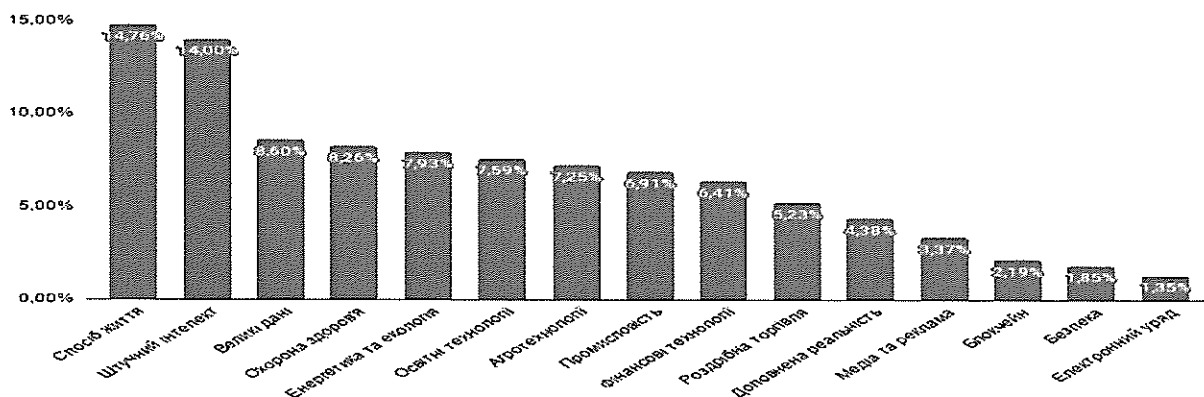

Рисунок 3. Розподіл переможців за сферами діяльності

Як слідує з рисунку 3 найбільше переможців у категорії «Спосіб життя», (або 15% від загальної їх кількості), за ними одразу йдуть стартапи за сферою «Штучний інтелект», а найменше у категорії «Електронний уряд», де їх трошки більше 1%. Майже на одному рівні знаходяться переможці за сферами

Начальник відділу Держаудитслужби

Ольга Шаргородська

діяльності «Великі дані», «Охорона здоров'я», «Освітні технології», «Агротехнології» та інші.

Упродовж 2020 року Фондом лише з 62 стартапами було укладено договорів на надання грантів (далі – грантовий договір) загалом на суму 59 873,1 тис. грн, за якими надано фінансування – на 44 162,8 тис. грн (з якої сплачено податків та зборів – на 4 860,9 тис. грн, оскільки з суми гранту за фізичну особу-підприємця сплачується податок з доходів фізичних осіб та військовий збір у розмірі 19,5 %), решта суми 15 710,3 тис. грн рахується як зобов'язання на фінансування, термін оплати яких не настав через виплату грантів траншами.

 Довідково: За умовами Грантової програми (перша редакція) фінансування надається не все одразу, а траншам: I транш – 100 % суми кошторису на перший звітний період та 50 % суми кошторису на II період. В подальшому кожна виплата дорівнюватиме 50 % суми кошторису на поточний звітний період плюс 50 % на наступний. За умовами пунктів 8.20.1, 8.20.2 Грантової програми I транш становитиме 100 % суми затвердженого кошторису на 1-й звітний період, але не більше 30% від загальної суми кошторису, надалі кожна виплата дорівнюватиме 100% суми кошторису на поточний звітний період.

Також на дату завершення аудиту Фонд ще з 17 стартапами, переможцями проведених у 2020 році Pitch day та затверджених Наглядовою радою до фінансування, уклав грантових договорів загалом на суму 15 451,5 тис. гривень.

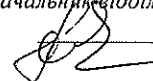
Зважаючи на тенденцію щодо зменшення кількості заявок за основною грантовою програмою Фонду, останній розробив та подав на розгляд Наглядовій раді проект Положення про підтримку студентських стартапів [51], згідно з яким планувалося надавати зазначеним стартапам (де 80 % є засновники студенти вишів) – переможцям Демо дня гранти у розмірах від 3 до 7 тис. дол. США. Однак Наглядовою радою (протокол від 20.08.2020 № 22) [38] до Положення було надано зауваження, відправлено на доопрацювання з повторним його подання їй на розгляд після внесення правок. На дату завершення аудиту згадане Положення не затверджене.

Бюджетом на 2021 рік, затвердженим протоколом Наглядової ради від 10.12.2020 № 27 [52], витрати, пов'язані з основною діяльністю, передбачені загалом на суму 176 950,0 тис. грн, у т.ч. на фінансову підтримку проектів – 100 000,0 тис. грн, на надання грантів для участі в Акселераційній програмі – 74 000,0 тис. грн та для надання грантів за програмою EUREKA Globalstars – 2 950,0 тис. гривень.

При цьому, підставою для планування витрат в такому обсязі слугувала службова записка керівника проектів та програм Фонду Маркевича І.Б. від 07.12.2020 [53], відповідно до якої на 2021 рік заплановано профінансувати 90 стартапів, у т.ч. 50 – на стадії pre-seed та 40 – на етапі seed і та надати грантів 250 стартапам для участі в Акселераційній програмі.

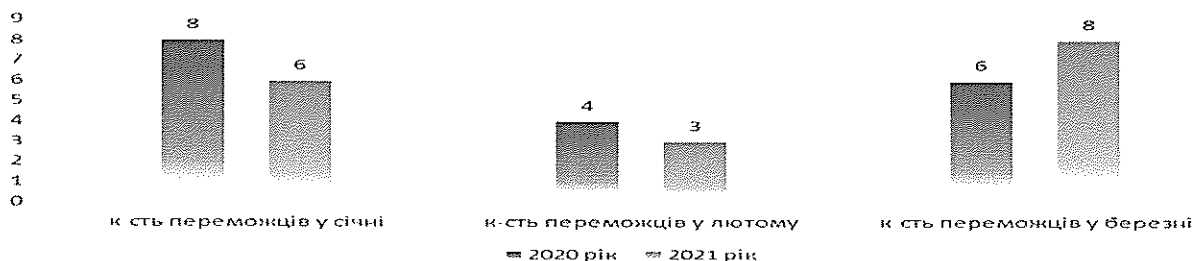
Тобто Фонд розрахунково запланував щомісячну кількість переможців за результатами Pitch day на рівні 7-8 стартапів.

У I кварталі 2021 року подали свої заявки 184 стартапи, відбулися три Pitch day (20-22), де сумарно виступили 35 стартапів, з яких до фінансування було ухвалено 17 проектів, у т.ч. 13 на етапі pre-seed та 4 на етапі seed (орієнтовна сума до фінансування розрахунково становитиме 14 700,0 тис. грн), 55 стартапів вже

відібрані експертами та очікують пітчу (це приблизно 5 пітчів) та 52 заявки перебувають у них на розгляді.

Отже, можна зробити висновок, що Фонд за I квартал поточного року виконав заплановані показники щодо кількості стартапів-переможців на 76%.

Рисунок 4. Показники щодо кількості переможців за аналогічний період 2020-2021 років

Як слідує з рисунку 4 кількість стартапів-переможців за I квартал 2021 року була на рівні аналогічного періоду 2020 року (17 проти 18 стартапів).

Крім основної грантової програми відповідно до положень Стратегічної візії Фонду на 2020-2025 роки [54] (далі – Стратегічна візія) об'єкт аудиту розробив та протоколом Наглядової ради від 20.05.2020 № 17 затвердив Положення про грантову програму для участі стартапів у акселераційних програмах [55].

За її умовами стартапи мають змогу отримати грант до 10 тис. дол. США та заощадити роки спроб і помилок, прискорити свій розвиток завдяки проходженню кращих українських та іноземних акселераційних програм. Брати участь у ній можуть лише стартапи, які подали заявку на отримання pre-seed або seed гранту за Грантовою програмою та відмітили у ній бажання пройти акселерацію.

USF Довідково: Акселератор після акредитації Наглядовою радою отримує можливість відбирати стартапи з переліку рекомендованих Фондом, які вже пройшли комплаєнс і проводити для них свої акселераційні програми.

Зважаючи на викладене, протоколом Наглядової ради від 09.06.2020 № 18 [56] до Бюджету Фонду на 2020 рік було внесено зміни в частині включення витрат на вказані цілі, здійснення яких передбачалося у II-IV кварталах поточного року, загалом на суму 28 000,0 тис. гривень.

Проте аудиторським дослідженням встановлено, що у згаданому періоді Акселераційна програма Фондом не фінансувалася, позаяк він провів лише низку організаційних заходів задля її запуску. Адже, окрім затвердження згаданого положення, Фонд розпочав прийом заявок від стартапів для участі в ній, а також за його поданням рішенням Наглядової ради (протокол від 10.12.2020 № 27) [16] було акредитовано 6 акселераторів.

USF Довідково: За поясненням об'єкта аудиту: Фонд планував відбір та фінансування перших стартапів в рамках Акселераційної програми ще у 2020 року, проте процес акредитації акселераторів був продовжений, оскільки більшість акселераторів є міжнародними. Згідно з Акселераційною програмою участь можуть брати лише ті акселератори, що зареєстровані на території України або ж уклали партнерський договір з українським акселератором, а тому

Начальниця відділу Держаудитслужби
Ольга Шаргородська

акселераторам необхідно було укласти відповідні договори або ж зареєструвати юридичну особу на території України. Наприкінці 2020 року Наглядова рада акредитувала 6 акселераторів та ще 3 акселератори – на початку 2021 року. Зазначена програма передбачає надання стартапам грантів для проходження навчання у відповідних акредитованих акселераторах. Станом на 11 березня 2021 року членами Конкурсної комісії Фонду вже відібрано 71 стартап в рамках Акселераційної програми.

За інформацією, розміщеною на сайті Фонду <https://usf.com.ua> [57], у березні 2021 року планувався запуск перших батчів (групи, партії) на акселерацію. Відповідно, на дату завершення аудиту було сформовано 9 акселераційних груп.

Однак дотепер засідання Наглядової ради з питання обрання переможців за цією програмою не відбулися, відповідно договори зі стартапами не укладались та гранти на вказані цілі не надавались.

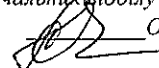
Затягування процесу організації обрання переможців за цією програмою також може свідчити про наявність ризику невиконання запланованих показників роботи Фонду, та досягнення місії задля якої його створено.

 Довідково: За поясненням об'єкта аудиту: Фондом опрацьовано ряд ініціатив, які плануються до впровадження у 2021-2022 роках, зокрема: програма мікро-грантів у сумі до 5 000 доларів США для стартапів на стадії ідеї для тестування бізнес-гіпотез та/або підготовки прототипу; програма інноваційних ваучерів, яка надасть можливість успішним стартапам залучати фінансування на вузькі конкретні потреби для удосконалення проблемних та/або слабких аспектів відповідного стартапу; створення умов для залучення додаткового фінансування стартапами, які є заявниками Фонду або можуть стати такими через активне залучення венчурних та ангельських фондів до фінансування стартапів, а також через можливості змішаного фінансування. Окрім цього, Фонд розвиває свою медійну присутність та мережу партнерів, яка дозволяє забезпечити системне надходження заявок Стартапів на отримання фінансування від Фонду.

Отже, як засвідчили результати аудиту, відсутність державної стратегії щодо діяльності Фонду, як єдиного державного інструмента з підтримки стартапів в Україні, призвела до відволікання коштів від бюджетного процесу на суму 345 117,0 тис. грн, а неврегульованість законодавства у сфері інновацій дало змогу Фонду самотійно визначати принципи та засади грантової та операційної діяльності, що мало певні негативні наслідки для діяльності об'єкта аудиту.

Гіпотеза 2. Прийняття Наглядовою радою управлінського рішення про визначення розміру гранту в іноземній валюті, замість сталого розміру в національній валюті, призвело до додаткового навантаження на бюджет Фонду.

Незважаючи на те, що статутний капітал, бюджет поточних доходів та витрат Фонду сформовано та затверджено в національній валюті, а фінансування надається виключно українським стартапам, при затвердженні Грантової програми (перша редакція) розмір грантового фінансування об'єктом аудиту був визначений у іноземній валюті в розмірі до 25 тис. дол США для стадії pre-seed та для стадії seed – до 50 тис. дол. США.

За умовами пункту 6.2 Грантової програми (перша редакція) [47] гривневий еквівалент гранту визначався за курсом НБУ на дату подання стартапом заявки для участі в ній.

Водночас варто зазначити, що на момент затвердження Грантової програми (перша редакція) [47] 23.08.2019, граничний розмір фінансування в гривневому еквіваленті відповідно до курсу долара для стартапів на етапі pre-seed становив до 626,0 тис. грн, а на seed – 1 252,0 тис. гривень.

Довідково: За даними НБУ курс долара станом на 23.08.2019 становив 25,04 гривень

Як вже згадувалось за текстом протоколом Наглядової ради від 27.03.2020 № 14 до Грантової програми [48] було внесено низку змін, які вступили в дію з 11.05.2020, за якими, починаючи з вказаної дати для визначення гривневого еквівалента гранту Фонд використовував курс долара на дату укладання договору зі стартапом.

Під час подачі заявок стартапи на веб-порталі Фонду заповнювали кошторис у гривнях відповідно до Грантової програми (перша редакція) [47], а з 11.05.2020 – у доларах США, який під час укладання грантового договору є його невід'ємною частиною.

Довідково: Аудиторським дослідженням встановлені факти, коли кошторис стартапу на етапі подачі заявки та остаточний кошторис, який є частиною договору про грантове фінансування відрізняється в розрізі статей, але без зміни загальної суми гранту. З приводу цього Фонд зазначив: «Грантовою програмою Фонду дозволяється зміна кошторису Стартапу перед укладенням Договору у двох випадках: (1) за ініціативою Стартапу та (2) за ініціативою Фонду. Так, Стартап може змінити кошторис у випадках, якщо у нього відпала необхідність у певних видах чи категоріях витрат, або ж з'явилися більш необхідні та пріоритетні витрати. Така можливість зумовлена значним періодом часу, який проходить з моменту подачі заявки Стартапом до укладення Договору, як-от 3 і більше місяців. Впродовж цього строку Стартап не припиняє свою діяльність та продовжує розвиватись, а тому у більшості випадків змінюються й потреби у тих чи інших витратах. Кошторис також може бути змінено за ініціативою Фонду, якщо при оцінюванні Стартапу Експертами Фонду було надано рекомендації та/або зауваження за категорією «Обґрунтованість витрат кошторису». Будь-яка зміна кошторису є можливою лише, якщо вона відповідає цілям та плану розвитку Стартапу».

Після проходження всіх етапів участі в Грантовій програмі [48] під час підписання договору про надання гранту кошторис у валюті переводиться у гривневий еквівалент шляхом множення сум статей витрат кошторису на курс долара США.

Тобто граничний розмір гривневого еквіваленту гранту для стартапів на pre-seed та seed етапах став плаваючою величиною, на розмір якої прямо впливало котирування валюти.

Попередньо Законом України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» [58] було передбачено курс долара на рівні 27,2 грн за дол. США. Однак, відповідно до інформації Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала від 29.03.2020, під час розробки змін до Держбюджету Уряд оновив макроекономічний прогноз та на своєму засіданні затвердив нові макроекономічні показники, що наведені на рисунку 5, серед яких і середньорічний курс долара, який очікується на рівні 29,5 грн за 1 дол. США.

Начальник відділу Держаудитслужби

Ольга Шаргородська

Рисунок 5. Макроекономічні показники України в 2020 році

Тобто в Україні, як правило, спостерігається динаміка щодо зростання курсу долара США відносно гривні.

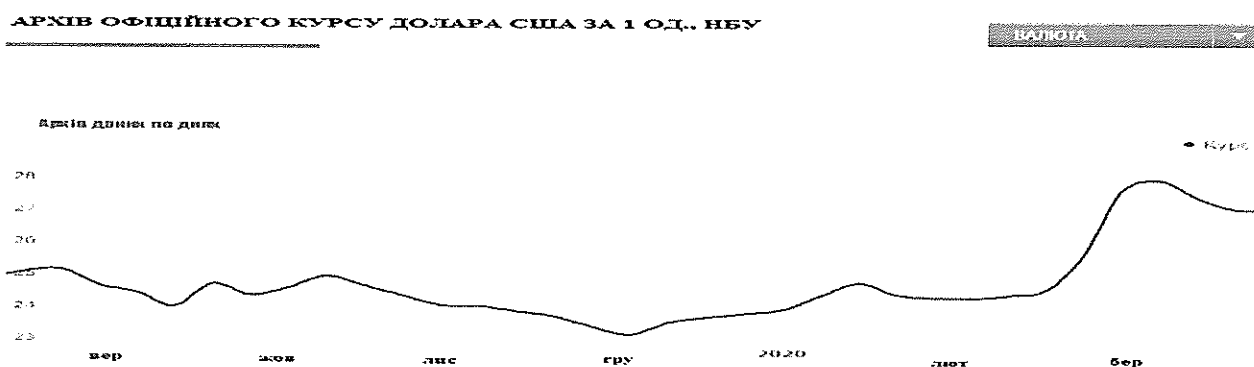

Рисунок 6. Динаміка курсу долара за період з 23.08.2019 по 11.05.2020

На рисунку 6 зображена динаміка курсу долара у період дії Грантової програми (перша редакція) [47] до внесення змін до неї, зокрема, і щодо методики обрахунку гривневого еквіваленту гранту.

Як слідує з цього рисунку курс долара до кінця 2019 року порівняно з курсом на 23.08.2019 стрімко знизився та становив 23,29 грн за 1 дол. США, проте з 2020 року він почав зростати.

Аудиторським дослідженням встановлено, що за даними сайту Фонду <https://usf.com.ua> [57] 48 стартапів на pre-seed та seed етапах подали свої заявки до моменту внесення змін до Грантової програми [47], тобто граничний розмір гранту для таких стартапів визначався на момент подачі заявки.

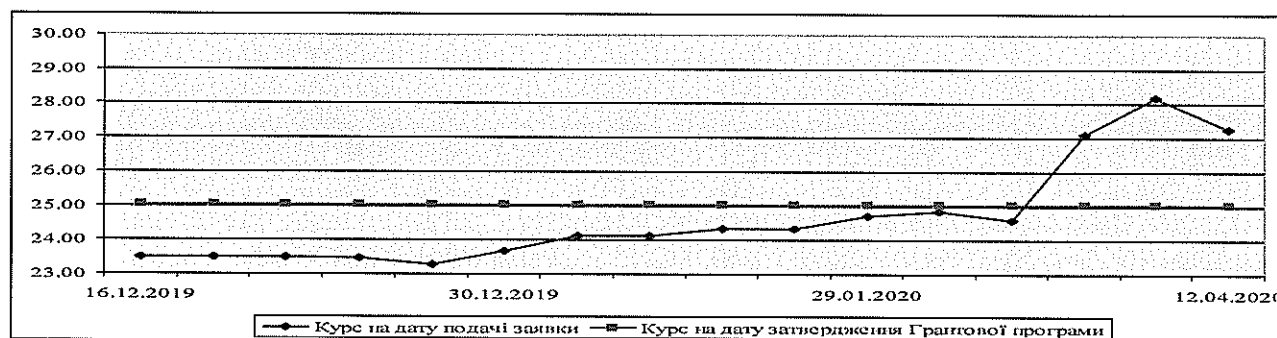

Рисунок 7. Динаміка курсу долара на дати подання стартапами заявок порівняно з курсом долара на дату затвердження Грантової програми

Начальник відділу Держсаудитслужби
Ольга Шаргородська

Виходячи з інформації, наведеної на рисунку 7, курс долара до 11.03.2020 був нижчим, аніж курс на дату затвердження Грантової програми (перша редакція) [47]. Така тенденція давала змогу Фонду розрахунково зекономити кошти.

Проте вже починаючи з 11.03.2020 курс долара за даними НБУ становив 25,62 грн та продовжував зростати, що мало наслідком розрахунково додаткове витрачання Фондом коштів на фінансування аналогічних стартапів, як і тих, що подали свої заявки до згаданої дати.

В таблиці 3 [59] наведена інформація щодо граничних розмірів фінансування стартапів, які протоколами Наглядової ради Фонду були затверджені до фінансування, та враховуючи дані якої можна зробити висновок, що Фонд на гривневому еквіваленті грантів 38 стартапів на pre-seed та seed етапах розрахунково зекономив 1 867,4 тис. грн, позаяк у період подачі цими стартапами заявок курс долара коливався від 23,29 до 24,85 грн за 1 долар США, та, відповідно був менше від курсу на момент затвердження Грантової програми (перша редакція).

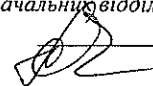
Водночас після 11.03.2020 подав заявки ще 41 стартап (з них 10 – за умовами Грантової програми (перша редакція) [47] та 31 – за умовами Грантової програми), в той час як почав зростати курс долара, що зрештою призвело до зростання гривневого еквіваленту грантового фінансування згаданих стартапів порівняно з попередніми на 20 %.

Адже для стартапів на стадії pre-seed граничний розмір гранту збільшився в середньому на 115,0 тис. грн та варіював з 582,3 тис. грн (за курсом 23,29 грн за дол. США) до 711,4 тис. грн (за курсом 28,46 грн), а для стадії seed – на 245,0 тис. грн, з 1 164,6 тис. грн до 1 417,8 тис. грн відповідно. Тому при фінансуванні 41 стартапу, що були переможцями проведених у 2020 році Pitch day, Фонд розрахунково додатково навантажував свій бюджет загалом на суму 4 080,4 тис. гривень.

 Довідково: за інформацією Фонду: встановлення грантів з прив'язкою до курсу долара є сталою світовою практикою та застосовується для стабільності планування витрат стартапів з огляду на наступне: спрямованості стартапів на глобальні ринки, в яких базисно використовується долар США; прив'язки до долару США технологічного бізнесу та фахівців, які працюють на ринку технологій та ІТ; використання імпортного обладнання для цілей досліджень та розробки; загальноприйнятого використання долару США як базової валюти стартап екосистем світу, у т.ч. України.

Поряд з цим, варто зазначити, що Законом України «Про Державний Бюджет України на 2021 рік» [60] курс долара затверджено на рівні 29,1 грн за дол. США.

Отже, як засвідчили результати аудиту, прийняття Наглядовою радою управлінського рішення про визначення розміру гранту в іноземній валюті, замість сталих розмірів у національній, призвело до додаткового навантаження на бюджет Фонду, через постійне зростання курсу долара у 2020 році, загалом на суму 2 213,0 тис. гривень.

Гіпотеза. 3 Недостатня організація внутрішнього контролю у Фонді спричинила витрачання стартапами коштів на реалізацію проєктів з окремими порушеннями умов Грантової програми (витрати не на цілі стартапу, зайві витрати тощо) та не належного виконання деякими працівниками певних завдань та функцій.

Виконавчим органом Фонду є директор, який призначається і звільняється з посади наказом Мінфіну за поданням Наглядової ради Фонду та виконує свої обов'язки відповідно до законодавства України, Статуту [7] та контракту [61].

На час проведення аудиту керівництво Фондом здійснював директор Карташов П.І., з яким Мінфін уклав контракт від 23.08.2019 терміном дії з 28.08.2019 до 28.08.2020 з додатками 1,2 до нього [61], які визначають показники ефективності діяльності Фонду та звіт про їх виконання. До контракту між згаданими сторонами було укладено додаткову угоду від 02.07.2020 [61] щодо продовження строку його дії на 3 роки до 29.08.2023 з додатком 1 «Показники ефективності діяльності Фонду». Як засвідчило аудиторське дослідження показники, що характеризують ефективну діяльність Фонду, директором було виконано та затверджено на засіданні Наглядової ради.

Як передбачено контрактом [61] директор зобов'язаний забезпечити належне виконання завдань відповідно до Статуту [7], забезпечувати вискоелективну роботу Фонду, цільове та ефективне використання коштів відповідно до бюджету Фонду тощо.

Забезпечення життєдіяльності будь-якої юридичної особи залежить від правильно побудованої організаційної структури та належного розподілу обов'язків між її працівниками.

За Статутом [7] та Положенням про Наглядову раду [32] до виключної компетенції останньої належить затвердження та внесення змін до організаційної структури, чисельності працівників та штатного розпису Фонду.

На час проведення аудиту діяла структура та штатний розпис, що затверджені протоколом Наглядової ради від 20.08.2020 № 22 [38], за якими штатна чисельність працівників Фонду визначена у кількості 15 шт. од. з місячним фондом оплати праці 1 060,0 тис. грн (далі – діючий штатний розпис).

Зокрема, зазначена структура Фонду містить посаду директора, посади керівників проєктів та програм у кількості 5 шт. од., менеджерів – 7 шт. од., посади головного бухгалтера та головного юрисконсульта.

При цьому, слід відмітити, що посади, затверджені штатним розписом, належать до керівних посад (перша цифра коду 1). Адже згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженим наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 [62], Розділ 1 «Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)» вміщує професії, серед іншого, що пов'язані з керівництвом об'єднаннями підприємств, підприємствами, установами, організаціями та їхніми підрозділами, незалежно від форм власності та видів економічної діяльності.

Тобто посади, що віднесені до цього розділу, передбачають, зокрема, але не виключно, керівництво за діяльністю структурного підрозділу та його працівників, які структурою Фонду не визначені.

Позаяк елементами організаційної структури об'єкта аудиту є працівники, за своєю формою вона є лінійною та являє собою систему управління, де кожний підлеглий підпорядкований тільки директору Фонду.

Слід зазначити, що другий штатний розпис Фонду містив посади менеджерів за напрямками (*з комплаєнсу, з інформаційної безпеки, з адміністративної діяльності, з комунікаційних технологій, моніторингу*).

Задля забезпечення функціонування, неухильного виконання посадових обов'язків працівниками Фонду відповідними наказами директора об'єкта аудиту було затверджено і введено в дію посадові інструкції, які визначають кваліфікаційні вимоги, функціональні обов'язки, права та відповідальність працівників.

Водночас аудитом установлено випадки прийняття на роботу осіб, що не відповідали окремим вимогам, передбаченим посадовими інструкціями.

Адже згідно з пунктом 3 розділу I «Загальні положення» посадової інструкції менеджера з адміністративної діяльності, затвердженої наказом директора від 28.08.2019 № 1 [63], на посаду приймається особа, яка має повну вищу освіту (магістр, спеціаліст) за відповідним напрямом підготовки, а також стаж роботи не менше трьох років. Проте за наказом директора від 09.09.2019 № 12-к [64] на цю посаду було прийнято Петрівську Н.В., яка має ступінь «бакалавр» та згідно з даними особової справи упродовж 18 років працювала бухгалтером у різних суб'єктів господарювання. Також у Фонді згодом вона виконувала обов'язки менеджера з Акселераційної програми.

У зв'язку з введенням в дію штатного розпису Фонду з 01.01.2020 зі зміненими посадами, об'єктом аудиту було приведено у відповідність посадові інструкції, затверджені наказом від 27.12.2019 № 35 [65].

Згідно з пунктом 3 розділу I «Загальні положення» посадових інструкцій менеджера і керівника проектів та програм [65] на вказані посади призначаються особи, які мають повну вищу освіту (магістр, спеціаліст), а також стаж роботи на аналогічних посадах/за професією не менше 3-х років.

Проте, з 17.01.2020 посаду менеджера обіймає Беньковська В.А., яка відповідного стажу роботи не має, що підтверджено даними особової справи/трудової книжки де зазначено про єдине місцем роботи – Школадитячий садок I ступеня «Усмішка» у період з 01.09.2010 по 31.05.2011, що не відповідає вказаним вимогам цієї посади.

Іншим прикладом є прийняття на посаду керівника проектів та програм Баньковської А.К. (наказ від 09.06.2020 № 32-к [66]) із закріпленням за нею напряму роботи з розвитку Акселераційної програми (наказ від 09.06.2020 № 50 «Про внесення змін до наказу Фонду від 01.04.2020 № 32 «Про розподіл функціональних обов'язків» [67]). Однак за даними особової справи вона має ступінь «магістр» за напрямом архітектура та дизайн, попереднє місце роботи – старший викладач кафедри дизайну середовища Академії декоративного і прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, тобто здобута нею спеціальність та досвід

(стаж) роботи за цією спеціальністю не відповідають кваліфікаційні вимогам за посадою, визначеним посадовою інструкцією.

Окрім наведеного, у зв'язку із введенням нового штатного розпису за наказом директора від 30.03.2020 № 29 «Про введення в дію структури та штатного розпису Фонду та посадових інструкцій для деяких категорій працівників Фонду» [68] були затверджені та введені в дію нові посадові інструкції для менеджера (що містить обов'язки менеджера стосовно адміністративної роботи, комунікаційних технологій, комплаєнсу, моніторингової діяльності, систем з інформаційної безпеки, акселераційних програм) і керівника проектів та програм Фонду.

При цьому, з посадової інструкції менеджера Фонду [65] була виключена кваліфікаційна вимога щодо стажу роботи на аналогічній посаді не менше 3-ох років та замість критерію про наявність «повної вищої освіти (спеціаліст, магістр)», як це було передбачено попередніми редакціями посадових інструкцій, введено вимогу щодо наявності «вищої освіти».

Зазначене не відповідає вимогам пункту 3.3 Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29 грудня 2004 року № 336 [69], який передбачає наявність вимог до освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня, до післядипломної освіти та мінімальні вимоги до стажу роботи. Водночас за цим документом кваліфікаційні вимоги до професії менеджера передбачають повну вищу освіту напряму підготовки «Менеджмент» (магістр, спеціаліст) без вимог до стажу роботи або повну вищу освіту (спеціаліст, магістр) зі стажем роботи за фахом – не менше 2 років та післядипломну освіту за напрямом «Менеджмент».

USF Довідково: Відповідно до абз. 3 пункту 1 Загальних положень Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Мінпраці України від 29 грудня 2004 року № 336, він є нормативним документом, обов'язковим з питань управління персоналом на підприємствах, в установах і організаціях усіх форм власності та видів економічної діяльності.

Виключення та заміна вказаних кваліфікаційних вимог дало змогу Фонду прийняти на керівну посаду менеджера осіб без досвіду роботи та/або які мають ступінь «бакалавр», продовжують навчання у закладах вищої освіти для здобуття ступеню «магістр».

Наприклад, прийняті на посаду менеджерів Комарницька Е.В. (наказ від 20.10.2020 № 61-к [70]), Краснощок М.О. (наказ від 07.08.2020 № 45-к [71]), Ковальська К.М. (наказ від 03.11.2020 № 63-к [72]), Решетняк К.М. (наказ від 30.11.2020 № 66-к [73]) у закладах вищої освіти м. Києва і м. Одеси лише в червні 2020 року отримали ступінь вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю «Право», а остання з них – «Міжнародні економічні відносини», та за даними особових справ стажу роботи не мали.

За відповідними наказами директора Фонду на них було покладено певні обов'язки. Зокрема, Решетняк К.М. (наказ директора Фонду від 01.12.2020 № 93 «Про внесення змін до наказу Фонду від 31.08.2020 № 71 «Про розподіл функціональних обов'язків між менеджерами Фонду») виконує обов'язки менеджера з персоналу, передбачені

посадовою інструкцією від 01.09.2020 [74] (а саме: щодо організації роботи із забезпечення персоналом відповідно до загальних цілей розвитку Фонду та конкретних напрямків кадрової політики з метою найефективнішого використання, оновлення та поповнення персоналу; підготовки та підвищення кваліфікації тощо); Комарницька Е.В. (наказ директора Фонду від 22.10.2020 № 83 «Про внесення змін до наказу Фонду від 31.08.2020 № 71 «Про розподіл функціональних обов'язків між менеджерами Фонду») виконувала обов'язки менеджера стосовно комплаєнсу, а вже з 04.11.2020 – щодо адміністративної роботи, передбачені посадовою інструкцією від 01.09.2020 [74], згідно з якою вона має: здійснювати матеріально-технічне та господарське забезпечення Фонду; приймати участь у підготовці документів із закупівлі товарів та надання послуг, необхідних для забезпечення діяльності Фонду тощо; Ковальська К.М. та Краснощок М.О. (наказ директора Фонду від 11.12.2020 № 96 «Про внесення змін до наказу Фонду від 31.08.2020 № 71 «Про розподіл функціональних обов'язків між менеджерами Фонду») виконують обов'язки менеджерів з комплаєнсу, передбачені посадовою інструкцією від 01.09.2020 [74], за якою вони мають здійснювати експертизи документів та договорів, що оформлюються Фондом; здійснювати моніторинг комплаєнс ризиків, виявляти найбільш значимі для Фонду та готувати пропозиції по зниженню таких ризиків тощо, а також виконувати окремі службові доручення свого безпосереднього керівника, якого не визначено ні наказом, ні структурою об'єкта аудиту.

Хоча посада менеджера є керівною та за штатним розписом Фонду відноситься до коду класифікатора професій 1499, однак посадові інструкції менеджерів за відповідними напрямами не містять обов'язків щодо виконання будь-яких керівних функцій.

Поряд з наведеним, за наказом директора Фонду від 31.08.2020 № 69 «Про введення в дію структури та штатного розпису Фонду та посадових інструкцій для деяких категорій працівників Фонду» [75] затверджена посадова інструкція керівника проектів та програм, яка містить перелік обов'язків за різними напрямами.

Зокрема, за наказом директора Фонду від 31.08.2020 № 70 «Про розподіл функціональних обов'язків між керівниками проектів та програм Фонду» [76] розподілено функціональні обов'язки між такими керівниками відповідно до посадової інструкції від 01.09.2020 [74] наступним чином: на Шапатаєва І.К. та Вишнівецького М.М. покладено обов'язки, пов'язані із забезпеченням безперебійної роботи веб-порталу/сайту Фонду, на Маркевича І.Б. – із здійсненням комплаєнсу відповідних документів умовам Грантової програми, комунікацією Фонду зі стартапами, експертами, членами Наглядової ради; здійсненні попереднього комплаєнсу акселераторів на відповідність умовам положень та політик Фонду; здійсненні моніторингу тощо, на Баньковську А.К. – щодо відповідальності за управління усіма аспектами Акселераційної програми Фонду, а на Драчука Ю.В. – виконання обов'язків директора у разі його відсутності, організації та участі у супроводі стартапів, що є учасниками Грантової програми та Акселераційної програми, тощо.

Водночас співставивши зміст посадових інструкцій, наказів про розподіл функціональних обов'язків з фактичним їх виконанням працівниками Фонду встановлено, що між менеджерами і керівниками проектів та програм існують

функціональні зв'язки за притаманним їм напрямком роботи, що фактично нівелює лінійну організаційну структуру Фонду, одночасно перетворюючи її на функціональну (директор → керівник проектів та програм → менеджер (за відповідним напрямом роботи)).

Поряд з цим, посадові інструкції працівників Фонду містять розділ «Взаємовідносини (зв'язки) за посадою», проте за змістом він обмежений лише інформацією про заміщення посадових осіб на час їх відсутності. Водночас у розділі не конкретизовано коло основних взаємовідносин працівників під час виконання покладених на них завдань з іншими працівниками.

Отже, як засвідчили результати аудиту, потребує змін та удосконалення організаційна структура з чітким розподілом сфер відповідальності за основними напрямками діяльності об'єкта аудиту та приведення у відповідність до неї штатного розпису Фонду і кваліфікаційних вимог окремих посадових інструкцій працівників.

Водночас затвердження в штатному розписі лише керівних посад з прямою підпорядкованістю директору не забезпечує належного внутрішнього контролю за діяльністю окремих працівників, адже аудиторським дослідженням встановлено факти неналежного виконання посадових обов'язків окремих працівників в частині здійснення ними договірної роботи та моніторингової діяльності.

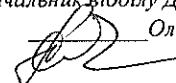
Зокрема встановлено непоодинокі випадки укладання Фондом договорів зі стартапами з недотриманням строків, визначених пунктом 8.3 Грантової програми [47], [48] та несвоєчасне подання останніми низки документів, передбачених пунктом 8.1 Грантової програми [47], [48], необхідних для укладання таких договорів.

Адже дев'ять стартапів (*Portal, Muscreators, Ibeauty, Smart way, Impulsar, Esper Bionics, HackenAI, Ignation*) зволікали у наданні Фонду документів, необхідних для підписання договорів на надання грантів, а довідки про відсутність заборгованості зі сплати податків, зборів та платежів 8 стартапів (*Abrakadabra, Djooky, OrganizationGG, Next Generation, Ibeauty, Var Energy, Esper Bionics, Outloud.ai*) були недійсними на момент підписання грантового договору.

Водночас Фонд не скористався правом відмовити в укладанні договорів зі стартапами, зважаючи на вимоги пункту 9.1 Грантової програми [47], [48], за яким у разі порушення будь-яких умов цієї програми Фонд може призупинити та/або припинити фінансування стартапу повністю або частково.

Поряд з наведеним, Фонд так само не дотримувався власних правил. Адже, маючи необхідний пакет отриманих від стартапів документів, зволікав в укладанні з ними договорів про надання грантового фінансування, порушуючи при цьому вимоги пункту 8.3. Грантової програми [48] щодо строків їх укладання.

Згідно з посадовою інструкцією відповідальною особою за здійснення експертизи документів та договорів, що оформлюються Фондом, є менеджер стосовно комплаєнсу Краснощок М.О. [77]

USF *Довідково: за інформацією Фонду: у п.8.1. Положення встановлено проміжний спеціальний строк для збору та подання Стартапами необхідних довідок для укладення Договору – 12 робочих днів з моменту прийняття рішення Наглядовою радою Фонду. Зазначений строк виконує регуляційну функцію, зобов'язуючи Стартап дотримуватись розумного строку для збору необхідних довідок. Фондом використано формально визначений строку, оскільки застосування поняття «розумний строк» створило б поле для дискусії щодо оціночного характеру такого строку. Додатково звертаю увагу на той факт, що у п.8.2. Положення не встановлено строків на подання, зміну та узгодження Кошторису. А п.8.3. Положення пов'язує факт початку строку на укладення грантового договору з поданням вищезазначених документів, тобто документів, що визначені у п. 8.1. та 8.2. Положення. Разом з тим, у Положенні не встановлено жодних санкцій за порушення такого строку. У п. 8.5. Положення закріплено, що «Стартап зобов'язаний дотримуватися політик, правил та процедур Фонду, а також забезпечити можливість Фонду проводити моніторинг та оцінку прогресу в реалізації діяльності Стартапу». У п.9.1. Положення передбачено спеціальні диспозитивні санкції за порушення політик, правил та процедур Фонду, які полягають у праві Фонду призупинити чи припинити фінансування Стартапу, проте, ці санкції не стосуються укладення чи неукладення грантового договору. Враховуючи, що деякі Стартапи недотримуються строку, що передбачений у п.8.1. Положення Наглядовою радою Фонду 29 грудня 2020 року було внесено зміни в Положення щодо продовження зазначеного строку. Грантовою програмою не встановлено вимоги, щодо чинності довідок на момент укладення грантового договору. Перевірка довідок здійснюється на момент їх подання, оскільки різні довідки мають різні строки на їх отримання, а тому вимога щодо чинності окремих довідок на момент укладення грантового договору призвела б до затягування процесу їх збору».*

Бухгалтерська служба у Фонді представлена у складі однієї посади – головного бухгалтера Коваль О.О., якою на порушення вимог абз. 1 статті 2 Закону України «Про оплату праці» [41] у вересні 2019 року зайво нараховано заробітну плату менеджера Лук'яненко В.В. внаслідок невірної обрахунку посадового окладу за фактично відпрацьований час на суму 2962,7 грн та сплачено ЄСВ – 717,7 гривень.

За усним поясненням головного бухгалтера Фонду порушення допущено помилково, яке під час аудиту усунуто шляхом перерахування коштів до державного бюджету на суму 2 962,7 грн та проведення коригування ЄСВ (квитанція від 10.03.2021 № 1-121К [78]).

Задля забезпечення виконання основного статутного завдання Фонду наказом директора об'єкта аудиту від 02.02.2020 № 16 було затверджено Положення про моніторингову комісію Фонду (далі – Положення) (зі змінами відповідно до наказів директора Фонду від 04.05.2020 № 40 та від 26.06.2020 № 56) [79], до повноважень якої належить перевірка звітів про діяльність стартапу та фінансових звітів, включаючи всі супровідні документи, що підтверджують придбання, оплату визначених категорій послуг чи інших витрат, та до складу якої входять 3 члени, що визначаються наказом директора з числа працівників Фонду.

На час проведення аудиту Головою моніторингової комісії був Боримський А.А., заступником Голови – Маркевич І.Б. та секретарем комісії – Драчук Ю.В.

Зокрема, метою моніторингу є надання оцінки стартапам щодо виконання запланованих заходів та забезпечення відповідності фінансових витрат стартапу затвердженому кошторису на відповідний плановий період.

Невід'ємною частиною договору є заявка із загальним кошторис витрат на відповідні звітні періоди (місяць, квартал), що включає п'ять статей витрат.

Начальник відділу Держаудитслужби

 Ольга Шаргородська

Відповідно до підпункту 3.3.3 пункту 3.3 Грантової програми [48] витрати мають бути обґрунтованими та необхідними для досягнення стартапами визначених завдань, а тому встановлюються наступні обмеження: *витрати на заробітну плату* не можуть перевищувати 50 % загальної суми кошторису, а місячний розмір заробітної плати 1 працівника не може перевищувати 3,0 тис. дол. США; *вартість консультаційних послуг, маркетингових послуг та вартість обладнання, науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи* мають визначатися з використанням системи прозоро або шляхом запиту не менше трьох цінових пропозицій, та не можуть перевищувати 30 %, 30 % та 50 % від загальної вартості кошторису відповідно, а також ще є й стаття *інші витрати*.

Задля здійснення Фондом моніторингу діяльності стартапів останні надавали Фонду фінансові звіти у визначеній ним формі разом з підтверджуючими документами (первинними бухгалтерськими документами, виписками банків, комерційні пропозиції тощо), *за результатами перевірки яких аудитом встановлено типові порушення при витрачанні ними коштів гранту*.

 Довідково: Грантові договори зі стартапами укладені Фондом, в особі директора Карташова П.І.

Так, між Фондом та ТОВ «СМАРТ-МАК» (стартап «Smart MAC»), в особі директора Жоголева О.С., укладено грантовий договір від 04.05.2020 № 21 [80] на суму 1 163,8 тис. грн (зі змінами від 24.06.2020 за №24/06/2020), розрахунки за яким проведено у повному обсязі.

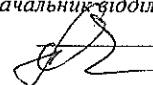
Відповідно до підпункту сьомого пункту 3.3.1. Грантової програми [48] за рахунок коштів Фонду та пункту 5.2 згаданого договору [80] не можуть бути профінансовані, серед іншого, витрати на закупівлю меблів.

Однак, ТОВ «СМАРТ-МАК» на підставі рахунку від 18.06.2020 № 22[81] придбав 26.06.2020 у фізичної особи-підприємця Бойко О.А. офісні меблі загалом на суму **116 414,0 грн**, що призвело до порушення вказаних вимог документів та є витрачанням коштів не на цілі гранту.

Також, ТОВ «КРЕЙ ТЕКНОЛОДЖІЗ УКРАЇНИ» (проект Kray Technologies), в особі директора Дашкієва А.Г., з яким Фонд уклав грантовий договір від 22.09.2020 № 44 (зі змінами від 22.09.2020 № 44-1/09/2020) [80] на суму 1 164,6 тис. грн, безпідставно перерахувало кошти на суму 49 486,5 грн задля поповнення рахунку сторонньої фізичної особи та здійснило повторну оплату за оренду приміщення (рахунок від 30.09.2020 № 1211) [81] на суму 2 606,8 гривень.

Отже, ТОВ «КРЕЙ ТЕКНОЛОДЖІЗ УКРАЇНИ» з порушенням вимог підпункту 3.3.1 пункту 3.3 Грантової програми витратило коштів на суму **52 093,3 грн** (нецільове витрачання коштів).

Під час аудиту порушення усунуті у повному обсязі шляхом повернення стартапами коштів на рахунок Фонду загалом на суму 168 507,3 грн (у т.ч. ТОВ «СМАРТ-МАК» – 116 414,0 грн н/д від 05.02.2021 № 373 та ТОВ «КРЕЙ ТЕКНОЛОДЖІЗ УКРАЇНИ» (н/д від 10.02.2021 № 12A1778BD8E43A та від 25.02.2021 № PL75444212.02.2021) [78].

Поряд з цим, встановлено **факти здійснення стартапами витрат за зобов'язаннями, які виникли до укладання з Фондом грантових договорів, що є порушенням вимог Грантової програми та умов цих же договорів..**

Так, між ФОП Посаженнікова Ю.О. (*проект Gymcerebrum*) та Фондом укладено грантовий договір від 10.08.2020 № 32 [80] на суму 618,0 тис. грн, розрахунки за яким проведено у повному обсязі.

Як встановлено аудитом, у межах реалізації проекту ФОП Посаженнікова Ю.О. для вибору надавача консультаційних послуг з питань залучення інвестицій запросила цінові пропозиції у трьох суб'єктів господарювання, а саме: FeelGoodLabs Business Accelerator, вартість пропозиції якого від 500,0 до 1 500,0 дол. США з урахуванням 10 % від суми залученого гранту, ТОВ «Евроконсалтинг» – від 700,0 до 1 500,0 дол. США з урахуванням 10 % та ТОВ «ГАРАЖ ПАРТНЕРС» – 14 % від суми залученого гранту відповідно.

При цьому, згідно з пунктом 5.3 грантового договору [80] при запиті цінових пропозицій у суб'єктів господарювання стартап, у разі вибору переможцем учасника, який запропонував не найбільш економічно вигідну ціну, повинен надати Фонду письмове обґрунтування щодо такого вибору.

Так, у I звітному періоді між ФОП Посаженнікова Ю.О. та ТОВ «ГАРАЖ ПАРТНЕРС», як переможцем, було укладено договір від 13.08.2020 № 1308-1 [81] на суму 93 135,0 грн, незважаючи на те, що жодна із цінових пропозицій не містила суми залученого гранту, що унеможливило визначення найбільш економічно вигідної пропозиції та відповідно суми договору. Водночас, письмового обґрунтування щодо вибору переможцем ТОВ «ГАРАЖ ПАРТНЕРС» стартап Фонду не надав.

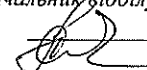
Аудиторським дослідженням встановлено, що сума договору з ТОВ «ГАРАЖ ПАРТНЕРС» розрахунково відповідає 14 % від суми гранту Фонду, що підтверджує факт виникнення зобов'язання за цим договором до укладання об'єктом аудиту грантового договору та отримання фінансування.

Аналогічне порушення допущено ТОВ «Айджинейшн» (*проект Ignation*), в особі Криніна А.В., з яким Фонд уклав грантовий договір від 16.11.2020 № 52 [80] на суму 1 405,8 тис. грн та провів розрахунки за яким частково на суму 395,0 тис. гривень.

Адже в межах реалізації проекту у I звітному періоді між ТОВ «Айджинейшн» та ФОП Куянцев Б.В. було укладено аналогічний за змістом, як у попередньому випадку, договір від 20.11.2020 № 2011-1 [19] вартістю 142 700,0 грн щодо надання послуг з питань залучення інвестицій. Так само, жодна із цінових пропозицій не містила суми залученого гранту, що унеможливило визначення найбільш економічно вигідної пропозиції та відповідно суми договору, також відсутнє письмове обґрунтування стартапу про вибір переможця, а вартість договору щодо надання послуг з питань залучення інвестицій розраховувалась згідно з сумою залученого від Фонду гранту.

Враховуючи наведене, ФОП Посаженнікова Ю.О. та ТОВ «Айджинейшн» на порушення підпункту 3.3.2 пункту 3.3 Грантової програми [48] та

Начальник відділу Держаудитслужби

 Ольга Шаргородська

пунктів 5.2, 5.3 укладених з Фондом грантових договорів [80] здійснили оплату послуг з питань залучення інвестицій, зобов'язання за якими настало до укладання останніх, на суму 93 135,0 грн та на 142 700,0 грн (зайве витрачання коштів гранту).

На дату завершення аудиту порушення усунуто у повному обсязі шляхом повернення ТОВ «Айджинейшн» (проект Ignation) коштів на рахунок Фонду на суму 142 700,0 грн (n/d від 31.03.2021 № 2451625296).

Щодо відшкодування порушень ФОП Посаженнікова Ю.О. (проект Gutserebrum) листом від 05.03.2021 [81] звернулась до Фонду з проханням здійснювати виплату вказаної суми упродовж 10 місяців траншами у розмірі 9,3 тис. грн, тому на дату завершення аудиту порушення усунуто частково на суму 9 313,5 грн шляхом повернення стартапом коштів на рахунок Фонду (n/d від 29.03.2021 № 65).

Окрім зазначеного, аудитом установлені факти витрачання окремими стартапами коштів гранту з порушенням вимог Грантової програми через завищення вартості та обсягу наданих послуг, а саме:

Між Фондом та ТОВ «Айкорн» (проект Icorn), в особі директора Сидоренка Ю.І., укладено грантовий договір від 19.06.2020 № 27 [80] на суму 614,8 тис. грн (зі змінами від 25.06.2020 за № 25/06/2020), за яким розрахунки проведено в повному обсязі.

ТОВ «Айкорн» внаслідок повторного включення до акта наданих послуг від 24.09.2020 № ОУ-0000012 [81] бухгалтерських послуг за липень 2020 року та завищення вартості усних консультацій зайво оплатив послуги ФОП Харченко І.В. на суму 5 500,0 грн, а також 25.09.2020 здійснив передоплату за надання бухгалтерських послуг пізніше останнього звітнього періоду на суму 11 000,0 грн, чим порушив вимоги пунктів 2.8, 5.2 грантового договору [80] та підпункту 3.3.2 пункту 3.3 Грантової програми [47].

Також між Фондом та ФОП Сиволап Д.В. (проект Upswot) укладено грантовий договір від 12.08.2020 № 38 [80] на суму 1 353,9 тис. грн (зі змінами за цією датою), за яким розрахунки проведено у повному обсязі.

Як встановлено аудитом, внаслідок завищення вартості консультаційних послуг та послуг з розробки програмного забезпечення через застосування невірної погодинної ставки при розрахунку їх вартості, включених до актів наданих послуг ФОП Малиневський С.С. (акти від 07.09.2020 та від 09.10.2020 [81]), ФОП Олійник А.В. (акти від 09.09.2020, від 12.10.2020, від 13.11.2020 [81]) та ФОП Давидчук А.В. (акт від 14.10.2020 [81]) ФОП Сиволап Д.В. зайво сплатив за вказані послуги коштів на суму 11 014,2 гривень.

Аналогічне порушення допущене ФОП Дубневич Н.М. (проект Legal Nodes), з яким Фонд уклав грантовий договір від 29.05.2020 № 24 (зі змінами від 24.06.2020 № 24/06/2020 [81]) на суму 1 227,2 тис. грн, розрахунки за яким проведено в повному обсязі, адже він зайво сплатив коштів на суму 10 678,5 грн за послуги з розробки програмного забезпечення та дизайну, наданих ФОП Малюк М.О. згідно з актом прийому-передачі виконаних робіт від 22.09.2020 № 1 [81].

Так само, порушення допущено *ФОП Бондаренко Р.Ю. (проект Правомен)* з яким Фонд уклав грантовий договір від 26.02.2020 № 5 (зі змінами від 22.06.2020 № 5/06/2020) [80] на суму 1173,1 тис. грн та провів розрахунки у повному обсязі.

Позаяк через включення *ФОП Бібля А.В.* до актів приймання-передачі наданих послуг від 23.09.2020 № 20200923-1 [81] та від 26.08.2020 № 20200826-2 [81] непередбачених договором послуг з налаштування облікового аккаунта розробника та середовища для створення додатку у сервісі Google Play Developer Console, Apple Developer Console, *ФОП Бондаренко Р.Ю.* безпідставно сплатила коштів на суму 3 467,9 гривень.

Аналогічно, *ФОП Єгоров Д.М.* до актів приймання-передачі наданих послуг від 14.04.2020 № 14-04-20-1 [81] та від 03.04.2020 № 03-04-20-1 [81] включив непередбачених договором послуг з оброблення даних та складання спеціалізованого звіту на їх основі загалом на суму 20 800,0 грн, а також у акті від 04.09.2020 № 2020-09-04-1 [81] завищив на дві години тривалість надання послуги з вивчення ринку потенційних покупці реклами серед юристів та юридичних фірм (18 год. замість 16 год.) на суму 1100 грн. Внаслідок зазначеного *ФОП Бондаренко Р.Ю.* безпідставно сплатила *ФОП Єгоров Д.М.* коштів загалом на суму 21 900,0 гривень.

Також порушення допущене *ФОП Попчук М.Л. (проект Orty)*, з яким Фонд уклав грантовий договір від 28.09.2020 № 41 (зі змінами за цією датою), на суму 1 360,1 тис. грн, позаяк стартап на підставі рахунку від 02.10.2020 № 000052[81] зайво оплатив коштів на суму 1000 грн *ФОП Лагутіна Ю.А.* за непередбачені договором послуги з коворкінгу.

Отже, підсумовуючи викладене, *ТОВ «Айкорн» (проект Icorn)*, *ФОП Сиволап Д.В. (проект Upswot)*, *ФОП Попчук М.Л.*, *ФОП Дубневич Н.М.* та *ФОП Бондаренко Р.Ю.* порушили умови підпункту 3.3.3 пункту 3.3 Грантової програми[47] та здійснили необґрунтовані витрати **загалом на суму 64 560,6 тис. гривень.**

Під час аудиту порушення усунуті у повному обсязі шляхом повернення стартапами коштів на рахунок Фонду (у т.ч. *ТОВ «Айкорн» (проект Icorn)* повернув 16 500,0 грн (н/д від 10.02.2021 № 23), *ФОП Сиволап Д.В. (проект Upswot)* – 11 014,2 грн (н/д від 18.02.2021 № 150), *ФОП Дубневич Н.М. (проект Legal Nodes)* – 10 678,5 грн (н/д від 23.02.2021 № 123), *ФОП Бондаренко Р.Ю. (стартап Правомен)* – 25 367,9 грн (н/д від 09.02.2021 № 86 та № 87), *ФОП Попчук М.Л. (проект Orty)* – 1 000,0 грн (н/д від 25.02.2021 № 256).

Окрім того, встановлено **факти здійснення стартапами витрат, не передбачених кошторисом, або на суму понад 15 % в розрізі статей витрат кошторису, без попереднього погодження з Фондом, що є порушенням підпункту 3.3.1 пункту 3.3 та пункту 8.19 Грантової програми [48] (зайвим витрачанням коштів гранту).**

Адже, *ФОП Педерій Ю.А. (проект Aerodron)*, з яким Фонд уклав грантовий договір від 13.03.2020 № 1 (зі змінами від 22.06.2020 № 1/06/2020) на суму 1 106,5 тис. грн, у другому звітному періоді за основними категоріями «Адміністративні витрати» здійснив понад встановлене обмеження витрат на

суму 73 723,7 грн, «Дослідження та розробка» – на 7 019,6 грн та «Інші витрати» – на 1 400,0 гривень

Тобто всупереч пункту 8.19 Грантової програми [48] стартап витратив коштів загалом на **суму 82 143,3 гривень**.

Водночас, як встановлено аудитом, ФОП Педерій Ю.А. попередньо порушував умови Грантової програми [48] та укладеного договору [80] щодо необґрунтованого витрачання коштів гранту, тому під час аудиту Фонд, керуючись вимогами абзацу другого пункту 9.3 Грантової програми, розірвав зазначений договір з ФОП Педерій Ю.А. та зобов'язав повернути ним невикористаний залишок коштів на **суму 40 615,6 грн** (протоколом моніторингової комісії від 08.02.2021 № 218)

Під час аудиту порушення усунуто частково на суму 48 829,93 грн шляхом повернення стартапом коштів на рахунок Фонду (п/д від 12.02.2021 № 6), а також отримано лист про розтермінування повернення залишку невідшкодованої суми.

Аналогічні порушення допущені ФОП Чепурняк М.Є. (проект Doozen.io), з яким Фонд уклав грантовий договір від 04.05.2020 № 16 (зі змінами від 25.06.2020 № 16/06/2020) [80] на суму 602,7 тис. грн. Адже у I-III звітних періодах стартап здійснив витрат понад встановлене обмеження за основними категоріями «Дослідження та розробка» – на суму 55 268,4 грн, «Маркетингові витрати» – на суму 4 939,7 грн та «Адміністративні витрати» – на 962,7 грн, а також витрат, не передбачених кошторисом на суму 3,0 гривні.

Тобто ФОП Чепурняк М.Є. всупереч пункту 8.19 Грантової програми [48] витратив коштів загалом на **суму 61 173,8 гривень**.

З метою відшкодування порушень зважаючи на скрутне фінансове становище ФОП Чепурняк М.Є. листом від 22.02.2021 [81] звернувся до Фонду з проханням здійснювати виплату вказаної суми упродовж шести місяців траншами у розмірі 10,2 тис. грн. Тому під час аудиту порушення усунуто частково на суму 10 195,0 грн шляхом повернення стартапом коштів на рахунок Фонду (п/д від 03.03.2021 № 108 [78]).

Також, ТОВ «Біосенс Україна» (проект Biosens), в особі директора Карп'юка А.Д., з яким Фонд уклав грантовий договір від 26.08.2020 № 30 (зі змінами від 27.08.2020 № 30-1/08/2020) [80] на суму 587,5 тис. грн, у I-III звітному періодах здійснило не передбачених кошторисом витрат за категоріями «Заробітна плата» та «Інші витрати на оплату праці» загалом на **суму 8 306,4 гривень**.

Під час аудиту порушення усунуто у повному обсязі шляхом повернення стартапом коштів на рахунок Фонду (п/д від 12.02.2021 № 744 [78]).

Аналогічні порушення допущені ФОП Кудрицька К.С. (проект Choizy), з якою Фонд уклав договір про надання гранту від 29.05.2020 № 23 (зі змінами від 24.06.2020 № 23/06/2020) [80] на суму 1 174,5 тис. грн. Позаяк стартап у I-V звітних періодах за основними категоріями кошторису здійснив витрат понад встановлене обмеження, а саме «Заробітна плата» на суму 5 657,2 грн і «Дослідження та розробка» – на 102 094,3 гривень.

Поряд з цим, аудитом встановлено, що ФОП Кудрицька К.С. уклала з ФОП Данілова А.М. договір щодо провадження маркетингової кампанії від 01.07.2020 № 01/07-0120-Р [81] зі щомісячною платою за надані послуги у розмірі 39,0 тис. грн відповідно до пункту 4 Додатку 1 до цього договору. Однак починаючи з II звітнього періоду щомісячний платіж за вказані послуги було безпідставно збільшено без внесення змін до згаданого договору. На підставі актів наданих послуг (від 13.08.2020 № 2, від 09.09.2020 № 3, від 06.10.2020 № 5 та від 04.11.2020 № 7 [81]) ФОП Кудрицька К.С. загалом сплатила ФОП Данілова А.М. коштів на суму 225 894,6 грн, що на 39 466,1 грн більше, ніж передбачено пунктом 4 Додатку 1 до згаданого договору.

Тобто на порушення підпункту 3.3.1 пункту 3.3 та пункту 8.19 Грантової програми [48] ФОП Кудрицька К.С. витрачено коштів загалом на суму **147 217,6 гривень.**

Під час аудиту порушення не усунуто.

Між ТОВ «Ревізіон» (проект *Revizion*), в особі директора Шапіренка С.Л. та Фондом укладено грантовий договір від 10.08.2020 № 37 (зі змінами від 10.08.2020 № 37-1/08/2020 [80]) на суму 1 199,1 тис. грн, розрахунки за яким проведено в повному обсязі.

Аудитом встановлено, що стартап на підставі актів приймання-передачі наданих послуг від 31.08.2020 № 31 [81] необґрунтовано сплатив ФОП Омельченко П.П. за послуги з оренди приміщення за серпень 2020 року коштів на суму 8 074,0 грн (позаяк строк оренди приміщення мав настати з 12.08.2020).

Поряд з цим, у I звітньому періоді він здійснив непередбачених кошторисом витрати на оплату інформаційно-консультаційних послуг ФОП Лук'янчук Н.В. на суму 38 200,0 грн (на підставі договору від 03.01.2020 № 1 [81]), послуг з обслуговування технічних та програмних засобів комп'ютерної техніки, а також локальної мережі ФОП Голобородько С.В. на суму 40 000,0 грн (за договором від 12.08.2020 № 2 [81]), послуг з доставки ТОВ «Нова Пошта» – 1 434,0 грн та послуг з організації, проведення заходу та його онлайн трансляції – ТОВ «ХАБ 4.0» на суму 4 600 грн (на підставі акта приймання-передачі наданих послуг від 09.09.2020 № 185 [81]).

Підсумовуючи наведене, ТОВ «Ревізіон» з порушенням підпунктів 3.3.1 та 3.3.2 пункту 3.3, пункту 8.36 Грантової програми [48] та пункту 5.2 згаданого договору [80] витратив коштів загалом на суму **92 308,7 гривень.**

Задля відшкодування порушень ТОВ «Ревізіон», зважаючи на скрутне фінансове становище, листом від 26.03.2021 № 26-03 [81], звернувся до Фонду з проханням здійснювати виплату вказаної суми траншами упродовж шести місяців, тому на дату завершення аудиту порушення усунуто частково на суму 15 500,0 грн шляхом повернення стартапом коштів на рахунок Фонду (п/д від 29.03.2021 № 604 [78]).

Поряд з наведеним, між Фондом та ФОП Авер'янов Д.М. (проект *Norm*) був укладений грантовий договір від 05.05.2020 № 22 (зі змінами від 24.06.2020 № 22/06/2020) [80] вартістю 1 221,1 тис. грн, яким визначено два звітні періоди для

досягнення цілей стартапу тривалістю в квартал. Грант був перерахований одним траншем на банківський рахунок ФОП Авер'янов Д.М.

Аудитом установлено, що моніторингова комісія у складі А. Боримського, І. Маркевича, Ю. Драчука, порушуючи вимоги пункту 8.27 Грантової програми [48], зволікала у затвердженні фінансового звіту ФОП Авер'янов Д.М. за І період, через що ІІ звітний період розпочався пізніше. Зазначене дало змогу стартапу використовувати кошти довше, аніж визначений за умовами Грантової програми та грантового договору строк.

На кінець ІІ звітного періоду сума невикористаного залишку коштів гранту ФОП Авер'янова Д.М. становила **178 053,8 грн**, проте на порушення пункту 8.21 Грантової програми [48] моніторинговою комісією рішення про повернення їх на рахунок об'єкту аудиту не приймалося.

Під час проведення аудиту на вимогу аудиторської групи моніторингова комісія Фонду протоколом від 04.02.2021 № 12 [82] зобов'язала стартап повернути зазначений залишок коштів на рахунок Фонду.

Під час аудиту порушення усунуто у повному обсязі шляхом повернення стартапом коштів на рахунок Фонду (п/д від 08.02.2021 № 32 та № 107302967 [78]).

Варто зазначити, що Фонд, в особі членів моніторингової комісії у складі Маркевича І.Б., Боримського А.А., Драчука Ю.В. Онишкевича Р.В. (який на час проведення аудиту звільнений) всупереч пункту 8.14 Грантової програми [48], прийняв фінансові звіти про використання коштів згаданих стартапів з порушеннями та протоколами моніторингової комісії затвердив без зауважень, погоджувачи таким чином здійснення виплат наступних траншів.

USF *Довідково:* За поясненням Фонду: моніторинговою комісією Фонду було прийнято та затверджено звіти Стартапів Правомен, SMART-МАК, Kray Technologies, Аеродрон, Revizion, Norm, iCORN, ORTY, Upswot, BIOsens, Dooozen.io, Legal Nodes, IGNation, Gymcerebrum, ChoiZY, оскільки витрати зазначених Стартапів були здійснені для цілей відповідних Стартапів та у рамках їхніх планів розвитку, хоча й з незначними формальними порушеннями Положення про грантову програму Фонду розвитку інновацій. Зазначені порушення стосуються незначних відхилень по лімітах на окремі категорії витрат, дрібних перевищень витрат по окремих категоріях, а також невідповідності цінових пропозицій укладеним договорам тощо. Зазначені звіти Стартапів приймались системно, послідовно та безперервно, але значна кількість Стартапів (близько вісімдесяти), щодо яких здійснюється моніторинговий контроль з боку Комісії, суттєвий обсяг досліджуваної інформації необхідної для прийняття об'єктивного рішення та надання належної оцінки діяльності Стартапу щодо виконання запланованих заходів і забезпечення відповідності фінансових витрат Стартапу затвердженому кошторису на плановий період, а також той факт, що Комісія, за своїм складом, є обмеженою у людських ресурсах, і за тимчасової відсутності (перебування у відпустці, захворювання) Голови комісії значно вплинули на збільшення навантаження на інших членів комісії, призвели до затвердження звітів, які містили незначні порушення Положення про грантову програму Фонду. Разом з тим, всі витрати Стартапів є належно підтвердженими та такими, що були здійснені для цілей Стартапу в рамках їх планів розвитку. В ході аудиту Комісією Фонду вжито заходів щодо повернення грантових коштів, що були витрачені з порушенням Положення про грантову програму Фонду.

Окрім того, відповідно до пункту 8.10 Грантової програми [48] заявник (суб'єкт господарювання, юридична особа або фізична-особа підприємець, що подав заявку на участь у Грантовій програмі) повинен надавати Фонду щоквартальні інформаційні довідки, які охоплюють ключові показники діяльності та

фінансову інформацію протягом двох (2) років після завершення фінансування, у визначеній Фондом формі.

Водночас цей пункт носить декларативний характер, оскільки він не має прямого впливу, а лише містить опосередковані важелі Фонду на стартапи у разі порушення ними умов Грантової програми або грантового договору після отримання фінансової підтримки, а у формі інформаційної довідки не конкретизовані фінансові показники, про які мав би звітувати стартап (наприклад, розмір отриманого доходу, обсяг залучених інвестицій тощо).

Тому переважна більшість довідок стартапів про їх діяльність не містила відповідної фінансової інформації, що наразі не дає змоги визначити ефективність капіталовкладень держави у розвиток інноваційної діяльності за окремими з них. Задля врегулювання вказаного питання Фонд розробив та розмістив на веб-порталі нову форму «показники діяльності стартапу», в якій чітко передбачив перелік фінансових показників, обов'язкових до заповнення останніми.

Окрім наведеного, аудиторським дослідженням встановлено випадки коли стартапи подавалися фізичними особами-підприємцями для отримання гранту задля доопрацювання частини проекту, що фактично належить юридичній особі, засновником якої він є і яка вже отримує прибуток від реалізації даного проекту.

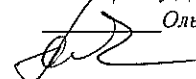
Для прикладу, ФОП Войтенко Дмитро з проектом Allzar (*інтернет магазин продажу запчастин*) подав заявку на отримання гранту для розробки/доопрацювання CMS, мобільних додатків та на маркетингову компанію задля виходу на ринок Польщі. З інтернет джерел стало відомо, що авторське право на програму належить ТОВ «ТРАНС-М Груп», засновником якого є Войтенко Денис, водночас на сайті Allzar міститься посилання на ТОВ «ОЛЛЗАП», засновником та директором якого є Войтенко Дмитро, який і є заявником вказаного стартапу.

Також встановлено, що ФОП Кудрицька К.С. з проектом «Choizu» (*профорієнтаційна онлайн-платформа, що допомагає підліткам обрати професію, а фахівцям поділитись досвідом із молоддю*) подала заявку на отримання гранту переважно для створення мобільних додатків (iOS, Android) з подальшим виходом на іноземні ринки (в першу чергу Великобританія). Період освоєння гранту тривав з 27.06.2020 по 03.12.2020. Однак, як з'ясовано аудитом, 30.06.2020 у Великобританії було зареєстроване ТОВ «Choizu», якому належать права на мобільні додатки, створені за рахунок коштів гранту.

Крім того, ФОП Дубневич Н.М. з проектом Legal Nodes (*це глобальний маркетплейс, місія якого – зробити ринок юридичних послуг прозорим шляхом автоматизованого підбору для бізнесу юриста, який найкраще відповідає його юридичним потребам і фінансовим можливостям*) упродовж 2020 року спрямував кошти гранту на розробку сайту та його дизайну. Проте, аудиторським дослідженням встановлено, що в листопаді 2019 року у Великобританії було зареєстровано LLP Legal Nodes, якому і належить вказаний сайт.

Наведені приклади свідчать про те, що заявники за рахунок коштів гранту створюють/доброблюють матеріальні та/або нематеріальні активи, які належать

Начальник відділу Держаудитслужби

Ольга Шаргородська

або будуть передані іншій юридичній (фізичній) особі, яка провадить діяльність стартапу. Такі випадки створюють ризик невиконання пункту 8.10 Грантової програми в частині здійснення моніторингу діяльності, адже при передачі активів іншій юридичній (фізичній) особі, ключові показники діяльності та фінансова інформація заявника не несе необхідної інформації стосовної динаміки розвитку проекту.

 Довідково: За інформацією Фонду: зазначені випадки свідчать про взаємодію конкретних суб'єктів, які є єдиним суб'єктом господарювання в розумінні ст. 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а тому жодних ризиків немає.

Отже, недостатня організація внутрішнього контролю у Фонді призвела до витрачання стартапами коштів на реалізацію проектів з окремими порушеннями умов Грантової програми та грантових договорів загалом на суму 1 082,4 тис. грн (витрати не на цілі стартапу, зайві витрати тощо), які під час аудиту відшкодовані частково на суму 649,6 тис. грн, та до неналежного виконання деякими працівниками певних завдань та функцій.

III. Висновки

Світова економіка сьогодні стрімко розвивається, тому, щоб відповідати вимогам міжнародного ринку, компаніям необхідно створювати актуальні інноваційні продукти та стартапи, які наразі забезпечують конкурентоспроможність і прибутковість діяльності підприємств на міжнародних ринках.

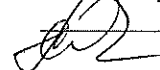
Хоча у нашій державі не досить сприятливе середовище для розвитку стартап-руху через складну економічну ситуацію, довготривалу кризу тощо, проте, попри це, все ж таки формується венчурний ринок, який створює умови для розвитку нових інноваційних підприємств, а також держава створила Фонд розвитку інновацій, що нині є головним ангельським інвестором в її особі.

Поряд з цим, на час проведення аудиту, через невеликий строк діяльності Фонду та відсутність завершених проектів, оцінити ефективність капіталовкладень держави у розвиток інноваційної діяльності від надання фінансової підтримки суб'єктам господарювання не надається можливим.

Все ж таки упродовж 2020 року діяльність Фонду мала позитивний результат. Адже об'єкт аудиту уклав грантових договорів з 79 стартапами - переможцями Pitch day, серед яких є ті, що після участі в Грантовій програмі змогли залучити значні обсяги інвестицій (а саме: UpSwot – 4,6. млн дол США, FinMap – 1,5 млн дол. США, Unicorn Nest та Esper Bionics по 1,0 млн дол. США кожен та інші), а також запустив Акселераційну програму, яка дасть змогу стартапам прискорити свій розвиток. Поряд з цим, за допомогою Фонду два стартапи вперше презентували свої проекти за міжнародною програмою Eureka GlobalStars (спільна ініціатива Європейської комісії та Сінгапуру, до якої долучились 14 країн-учасниць).

Водночас аудитом виявлено низку факторів, як зовнішнього, так і внутрішнього характеру, що негативно впливають або надалі можуть негативно вплинути на діяльності Фонду та обґрунтованість здійснення ним витрат.

Начальник відділу Держаудитслужби

 Ольга Шаргородська

Вплив зовнішніх факторів:

1. Відсутність державної стратегії щодо діяльності Фонду, як єдиного державного інструмента з підтримки стартапів в Україні, на півроку відтермінувала початок його роботи, що мало наслідком відволікання коштів державного бюджету від бюджетного процесу на суму 345 117,0 тис. гривень.

2. Неврегульованість законодавства у сфері інновацій дозволила Фонду самостійно визначати принципи та засади грантової діяльності, що дало змогу поряд з новоствореними стартапами надати гранти на суму 5 076,0 тис. грн компаніям, які до участі в Грантовій програмі залучили значні обсяги інвестицій та функціонували на ринку вже декілька років поспіль.

3. Недостатня кількість заявок для участі у Грантовій програмі надалі може негативно вплинути на забезпечення виконання ключового статутного завдання Фонду.

4. Неврегульованість законодавства з питань діяльності Фонду та надання засновником і єдиним учасником Фонду майже усіх важелів управління об'єктом аудиту його Наглядовій раді, дало змогу останній при затвердженні посадових окладів працівникам Фонду враховувати рівень заробітних плат приватного сектору економіки.

Вплив внутрішніх факторів:

1. Прийняття Наглядовою радою Фонду управлінського рішення про визначення розмірів грантів в іноземній валюті, замість сталих розмірів у національній валюті, призвело до додаткового навантаження на бюджет об'єкта аудиту через постійне зростання курсу долара у 2020 році загалом на суму 2 213,0 тис. гривень.

2. Двобічне бачення поняття MVP ймовірно дозволило окремим стартапам з ознаками, притаманними проектам в категорії pre-seed (*грант у розмірі до 25 тис.дол. США*), взяти участь та отримати грант в категорії seed (*до 50 тис. дол. США*) та навпаки.

3. Відсутність в Грантовій програмі важелів впливу на стартапи, фінансування яких завершилося, обумовлює декларативність моніторингу їх діяльності та результативності упродовж двох років після завершення їх фінансування.

4. Недостатня організація внутрішнього контролю призвела до витрачання стартапами коштів на реалізацію проектів з окремими порушеннями умов Грантової програми та грантових договорів загалом на суму 1 082,4 тис. грн (витрати не на цілі стартапу, зайві витрати тощо), які під час аудиту відшкодовані частково на суму 649,6 тис. грн, а також до неналежного виконання деякими працівниками певних завдань та функцій.

IV. РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Задля покращення діяльності об'єкта аудиту та ефективного використання активів Держаудитслужба рекомендує здійснити заходи із забезпечення ефективного управління коштами та майном:

Начальник відділу Держаудитслужби
Ольга Шаргородська

На рівні Фонду розвитку інновацій

1. З метою врегулювання нагальних питань щодо виконання основного статутного завдання Фонду ініціювати перед Мінфіном закріплення на законодавчому рівні визначення поняття «стартап» і стадій «pre-seed» та «seed», а також поняття «MVP» для встановлення чітких та максимально однозначних критеріїв для розмежування малого бізнесу та стартапів, і стадій розвитку останнього.

2. Задля належної та ефективної організації операційного процесу необхідно змінити та удосконалити організаційну структуру Фонду з чітким розподілом сфер відповідальності за основними напрямками діяльності об'єкта аудиту, та привести у відповідність до неї його штатний розпис і окремі положення посадових інструкцій працівників.

3. З метою нормативного врегулювання умов оплати праці працівників Фонду ініціювати перед органом управління майном розроблення та укладання галузевої угоди.

4. Внести зміни до Колективного договору Фонду на відповідний період щодо визначення схем посадових окладів, що формуються на основі тарифної ставки робітника першого розряду (основного працівника Фонду) та міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень розмірів тарифних ставок (посадових окладів).

5. З метою упередження допущення порушень умов Грантової програми та грантових договорів для забезпечення єдиного підходу до документообігу між Фондом та стартапами необхідно повністю перевести моніторингову діяльність на веб-портал Фонду.

6. Для досягнення статутних цілей Фонду та виконання його Стратегічної візії реалізації лише Грантової та Акселераційної програми недостатньо, тому необхідно додатково розробити програми підтримки стартапів, які б активізували створення більшої їх кількості українськими підприємцями.

7. Задля успішного розвитку стартапів, які отримали гранти Фонду, а також тих, які не отримали достатні бали, необхідно напрацювати механізм залучення додаткового фінансування від венчурних фондів, ангельських асоціацій, міжнародних установ, банків та небанківських установ у різних формах.

8. Ініціювати створення клубу ангельських приватних інвесторів, який створить умови для залучення у стартапи додаткового недержавного фінансування;

9. Вжити дієвих заходів задля відшкодування порушень, допущених стартапами, загалом на суму 432,8 тис. гривень.

10. З метою ощадливого витрачання коштів, пов'язаних з витратами на оренду приміщень та задля забезпечення виконання статутних завдань Фонду, розглянути питання щодо придбання об'єкта комерційної нерухомості, яке надалі залишиться в розпорядженні держави.

V. Джерела інформації

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про утворення Фонду розвитку інновацій» від 07.11.2018 № 895-р;
2. Наказ Державного Секретаря Кабінету Міністрів України від 05.12.2018 № 225;
3. Статут Фонду розвитку інновацій, затверджений наказом Державного секретаря Кабінету Міністрів України від 05.12.2018 № 225;
4. Податковий кодекс України;
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про передачу цілісного майнового комплексу Фонду розвитку інновацій» від 26.06.2019 № 468-р;
6. Акт приймання-передачі Фонду розвитку інновацій від 05.07.2019;
7. Статут Фонду (нова редакція), погоджений рішенням Наглядової ради Фонду від 26 червня 2020 року (протокол 19) та затверджений наказом Міністерства фінансів України від 27 жовтня 2020 року № 639;
8. Наказ Міністерства фінансів України від 27.10.2020;
9. Бюджетна програма за КПКВК 0411160 «Забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій»;
10. Бюджетна програма за КПКВК 3501500 «Забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій»;
11. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 252;
12. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170;
13. Бюджет поточних доходів та витрат на 2019 рік, затверджений протоколом Наглядової ради від 23.07.2019 № 1;
14. Протокол Наглядової ради від 27.11.2019 № 4;
15. Бюджет поточних доходів та витрат на 2020 рік, затверджений протоколом Наглядової ради від 27.11.2019 № 4;
16. Протокол наглядової ради від 27.12.2020 № 27;
17. Інформація про отримані Фондом розвитку інновацій доходи та здійснені витрати за 2018-2020 роки;
18. Фінансова звітність Фонду розвитку інновацій за 2019-2020 роки;
19. Анкета-заява між Фондом розвитку інновацій та АТ КБ «Приватбанк» про приєднання до умов і правил надання банківських послуг від 28.12.2018;
20. Договір приєднання між Фондом розвитку інновацій та АТ КБ «Приватбанк» про розміщення грошових коштів на поточному депозиті від 01.03.2019 № 861196 з додатковими угодами до нього;
21. Заява про приєднання до Договору комплексного банківського обслуговування суб'єктів господарювання від 04.06.2019 № 2019/КД/000-0075/VIP;

22. Договори суборенди нерухомого майна від 28.08.2019 № В8-103 та від 30.04.2020 № В10-514;
23. Положення про облікову політику, затверджене наказом директора Фонду розвитку інновацій від 18.09.2019 № 8 зі змінами внесеними наказом від 09.07.2020 № 61;
24. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджені наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73;
25. Договір про повну матеріальну відповідальність Шапатаєва І.К. від 18.09.2019;
26. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 31.09.2020 № 73;
27. Господарський кодекс України;
28. Державний класифікатор України «Класифікація організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004», затверджений наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28.05.2004 № 97;
29. Порядок ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 № 440;
30. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1110 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті Міністерству фінансів для забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій»;
31. Наказ Міністерства фінансів України від 11.07.2019 № 295 зі змінами згідно з наказом від 04.02.2020 № 38;
32. Положення про Наглядову раду Фонду розвитку інновацій;
33. Наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2019 № 465;
34. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 252-р;
35. Протокол Наглядової ради Фонду розвитку інновацій від 23.07.2019 № 1;
36. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 24.07.2019 № 7-к;
37. Протокол Наглядової ради Фонду розвитку інновацій від 23.08.2019 № 2;
38. Протокол наглядової ради Фонду розвитку інновацій від 20.08.2020 № 22;
39. Колективний договір на 2019 рік, затверджений протоколом Наглядової ради від 28.11.2019 № 1;
40. Колективний договір на 2020 рік, затверджений протоколом Наглядової ради від 16.01.2020 № 6 та схвалений загальними зборами трудового колективу від 20.01.2020 № 2;
41. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР;
42. Кодекс законів про працю;
43. Закон України «Про колективні договори» від 01.07.1993 № 3356-ХІІ\$;
44. Генеральна угода про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019-2021 роки від 14.05.2019;

45. Положення про преміювання та інші умови матеріального стимулювання працівників, затверджене наказом Фонду розвитку інновацій від 29.11.2019 № 28;
46. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV;
47. Грантова програма Фонду розвитку інновацій, затверджена протоколом Наглядової ради від 23.08.2019 № 2;
48. Грантова програма Фонду розвитку інновацій, затверджена протоколом Наглядової ради від 27.03.2020 № 14;
49. Табличний матеріал щодо визначення поняття стартап;
50. Протокол Наглядової ради Фонду розвитку інновацій від 27.03.2020 № 14;
51. Проект Положення про підтримку студентських стартапів;
52. Бюджет доходів та витрат на 2021 рік, затверджений протоколом Наглядової ради від 10.12.2020 № 27;
53. Службова записка Маркевича І.Б. від 07.12.2020;
54. Стратегічна візія Фонду розвитку інновацій на 2020-2025 роки;
55. Положення про грантову програму для участі стартапів у Акселераційній програмі;
56. Протокол Наглядової ради від 09.06.2020 № 18;
57. Офіційний сайт Фонду розвитку інновацій;
58. Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» від 14.11.2019 № 294-IX;
59. Таблична інформація щодо граничних розмірів фінансування стартапів;
60. Закон України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» від 15.12.2020 № 1082-IX;
61. Контракт директора Фонду розвитку інновацій від 23.08.2019 з додатками до нього;
62. Національний класифікатор професій ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327;
63. Посадові інструкції працівників Фонду розвитку інновацій, затверджені наказом від 28.08.2019 № 1;
64. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 09.09.2019 № 12-к;
65. Посадові інструкції працівників Фонду розвитку інновацій, затверджені наказом від 27.12.2019 № 35;
66. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 09.06.2020 № 32-к;
67. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 09.06.2020 № 50;
68. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 30.03.2020 № 29;
69. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників, затверджений наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 № 336;
70. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 20.10.2020 № 61-к;
71. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 07.08.2020 № 45-к;
72. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 03.11.2020 № 63-к;
73. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 03.11.2020 № 66-к;

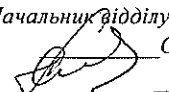
74. Посадові інструкції працівників Фонду розвитку інновацій, затвержені наказом від 01.09.2020;
75. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 31.08.2020 № 69;
76. Наказ директора Фонду розвитку інновацій від 31.08.2020 № 70;
77. Пояснення працівників Фонду розвитку інновацій;
78. Підтвердні документи щодо відшкодування порушень (*платіжні доручення, квитанції*);
79. Положення про моніторингову комісію Фонду, затверджене наказом від 02.02.2020 № 16 зі змінами;
80. Договори на грантове фінансування;
81. Фінансові звіти стартапів;
82. Протоколи моніторингової комісії Фонду.

Аудиторський звіт складено у 2 примірниках на 51 арк.

Начальник відділу Держаудитслужби

Ольга ШАРГОРОДСЬКА

ПРОТОКОЛ
узгодження звіту про результати державного
фінансового аудиту діяльності Фонду розвитку інновацій

14 квітня 2021 р.
(дата)

Фонд розвитку інновацій
(найменування об'єкта аудиту)

директор КАРТАШОВ Павло Ігорович
(посада, прізвище та ініціали керівника об'єкта аудиту)

з однієї сторони, та начальник відділу державного фінансового аудиту в галузі науки та інформації Департаменту контролю у галузі освіти, науки, спорту та інформації Держаудитслужби ШАРГОРОДСЬКА Ольга Ігорівна,
(посада, прізвище та ініціали керівника аудиту)

з іншої сторони, розглянули та обговорили проект звіту за результатами державного фінансового аудиту діяльності Фонду розвитку інновацій
(назва теми аудиту)

за період з 01 грудня 2018 р. по 31 грудня 2020 р.

ЗВІТ ПОГОДЖЕНО:

без коментарів

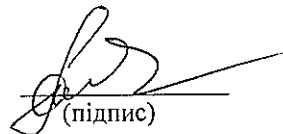

із коментарями (у формі, що додається)

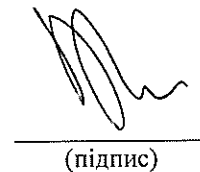
Начальник відділу
державного фінансового
аудиту в галузі науки та
інформації

(найменування посади керівника аудиту органу Держаудитслужби)

(підпис)

О.І. Шаргородська
(ініціали та прізвище)

Директор Фонду розвитку інновацій
(найменування посади керівника об'єкта аудиту)

(підпис)

П.І. Карташов
(ініціали та прізвище)